

ÚRAD PRE VEREJNÉ OBSTARÁVANIE

Sekcia dohľadu

Ružová dolina 10, 821 09 Bratislava

Bratislava 29. 05. 2025

Číslo: 7309-6000/2025

Úrad pre verejné obstarávanie ako ústredný orgán štátnej správy pre verejné obstarávanie podľa § 140 a orgán príslušný podľa § 147 písm. c), § 167 ods. 2 písm. b), § 169 ods. 1 písm. b) zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vo veci námietok uchádzača **XX** (ďalej len „navrhovateľ“), smerujúcich podľa § 170 ods. 3 písm. f) zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov proti vyhodnoteniu ponúk vo verejnom obstarávaní na predmet podlimitnej zákazky s názvom „Rozšírenie kapacít komunitnej sociálnej starostlivosti v obci Jakubov – Zariadenie pre seniorov a Denný stacionár“, vyhlásenej verejným obstarávateľom **obec Jakubov**, Hlavná ulica 191/70, 900 63 Jakubov, IČO: 00 304 816 (ďalej len „kontrolovaný“), vo Vestníku verejného obstarávania č. 251/2024 pod zn. 31523 - WYP zo dňa 20. 12. 2024 (ďalej ako „verejné obstarávanie“), vydáva toto

r o z h o d n u t i e :

Úrad pre verejné obstarávanie **podľa § 175 ods. 4** zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov **námietky navrhovateľa zamieta**.

O d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ doručil Úradu pre verejné obstarávanie (ďalej len „úrad“) dňa 16. 04. 2025 námietky v elektronickej podobe podľa osobitného predpisu¹ smerujúce podľa § 170 ods. 3 písm. f) zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“) proti vyhodnoteniu ponúk (ďalej len „námietky“). Kontrolovanému boli námietky navrhovateľa doručené toho istého dňa ako úradu, a to v elektronickej podobe funkcionalitou informačného systému elektronickej platformy verejného obstarávania (ďalej len „IS EPVO“), prostredníctvom ktorého sa verejné obstarávanie realizuje.
2. Námietky navrhovateľa boli doručené úradu a kontrolovanému **v lehote a podobe** podľa § 170 ods. 4 a ods. 9 zákona o verejnom obstarávaní a obsahujú všetky náležitosti podľa § 170 ods. 5 tohto zákona². Navrhovateľ doručil úradu námietky v zmysle § 170 ods. 1 písm. a) zákona o verejnom obstarávaní ako **uchádzač, ktorého práva alebo právom chránené záujmy boli alebo mohli byť dotknuté postupom kontrolovaného**. Podľa § 2 ods. 5 písm. c) zákona o verejnom obstarávaní na účely tohto zákona sa rozumie uchádzačom hospodársky subjekt, ktorý predložil ponuku. Navrhovateľ v predmetnom verejnom obstarávaní predložil ponuku elektronicky prostredníctvom IS EPVO dňa 20. 01. 2025 o 11:15:57 hod.
3. Podľa § 172 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní s podaním námietok je navrhovateľ povinný zložiť na účet úradu kauciu. Kaucia musí byť pripísaná na účet úradu najneskôr na druhý

¹ Podľa zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov.

² Vid' bod 32 tohto rozhodnutia

pracovný deň nasledujúci po doručení námietok v lehote podľa § 170 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní. Za každú skutočnosť, proti ktorej námietky podľa § 170 ods. 3 zákona o verejnom obstarávaní smerujú, sa skladá samostatná kaucia.

4. Z ustanovenia § 172 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní vyplýva, že výška kaucie pri podaní námietok je 0,1 % z predpokladanej hodnoty zákazky alebo koncesie, najmenej však 2 000 EUR a najviac
 - a) 10 000 EUR, ak ide o námietky podľa § 170 ods. 3 písm. a) a b),
 - b) 50 000 EUR, ak ide o iné námietky, ako uvedené v písmene a).
5. Predpokladaná hodnota predmetu zákazky predstavuje sumu 2 192 611,93 EUR. V zmysle uvedeného platí výpočet, že 0,1 % z predpokladanej hodnoty zákazky predstavuje sumu 2 192,61 EUR a teda navrhovateľ bol povinný zložiť za námietky zákonom stanovenú výšku kaucie v hodnote 2 192,61 EUR.
6. Úrad lustráciou účtu úradu zistil, že **navrhovateľ s podaním námietok zložil na účet úradu dňa 17. 04. 2025 kauciu vo výške 2 193,00 EUR.** To znamená, že navrhovateľ v danom prípade zložil za podanie námietok kauciu vo vyššej sume (o 0,39 eur viac) ako bol povinný zložiť v zmysle ustanovenia § 172 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní. Napriek tejto skutočnosti je možné konštatovať, že navrhovateľ **pri určovaní výšky kaucie a pri jej zložení na účet úradu postupoval v medziach ust. § 172 ods. 1 a ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní.**
7. V kontexte vyššie uvádzaných skutočností má úrad za to, že s podaním námietok navrhovateľa boli splnené všetky procesné podmienky pre vydanie meritórneho rozhodnutia v tejto veci.

Námietky navrhovateľa

8. Navrhovateľ v úvode podaných námietok poukazuje na zverejnené oznámenie o výsledku vyhodnotenia ponúk (ďalej len „oznámenie o výsledku“), z ktorého podľa navrhovateľa vyplýva, že on ako navrhovateľ sa s cenovou ponukou vo výške 2 519 040,00 Eur s DPH umiestnil ako tretí uchádzač v poradí a úspešný uchádzač vyhral s cenovou ponukou vo výške 2 275 212,50 EUR s DPH. Navrhovateľ má za to, že kontrolovaný cenovú ponuku úspešného uchádzača nevyhodnotil v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní.
9. Navrhovateľ v rámci námietok poukazuje na to, že úspešný uchádzač je v zmysle verejne dostupného Registra sociálnych podnikov vedeného Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „register“) registrovaným sociálnym podnikom; druh: integračný podnik v zmysle zákona č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o sociálnych podnikoch“), pričom štatút integračného sociálneho podniku bol úspešnému uchádzačovi priznaný dňa 17. 05. 2024.
10. Ako uvádza navrhovateľ, v zmysle § 27 ods. 3 písm. c) zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty (ďalej len „Zákon o DPH“) sa znížená sadzba dane 5 % zo základu dane uplatňuje na tovary a služby, ktoré v rámci aktivít sociálnej ekonomiky dodáva registrovaný sociálny podnik, ktorý 100 % zo svojho zisku po zdanení používa na dosiahnutie svojho hlavného cieľa. Navrhovateľ uvádza, že Zákon o DPH považuje na účely tohto zákona za tovary aj stavebné práce, ktoré sú predmetom tohto verejného obstarávania.

11. Navrhovateľ má na základe vyššie uvedených skutočností za to, že vzhľadom na vyhodnocovacie kritérium, ktorým bola celková cena EUR s DPH, mohol mať úspešný uchádzač voči ostatným uchádzačom výhodu spočívajúcu v tom, že jeho sadzba DPH bola 5 %, pričom ostatní uchádzači použili sadzbu DPH vo výške 23 %. Navrhovateľ sa domnieva, že uvedený status úspešného uchádzača a z neho vyplývajúca sadzba DPH je účelová aj s ohľadom na skutočnosť, že podľa výpisov ziskov a strát z predchádzajúceho roku mal úspešný uchádzač nulový obrat a nulové personálne výdavky, z čoho je podľa navrhovateľa zrejmé, že nevykonáva žiadnu činnosť a nezamestnáva žiadne znevýhodnené alebo zraniteľné osoby.
12. Navrhovateľ v rámci námietok poukazuje na to, že na preukázanie splnenia podmienok účasti využil úspešný uchádzač kapacity iných osôb, ktoré nie sú sociálnymi podnikmi, a teda väčšiu časť alebo celú zákazku nevyhnutne musí realizovať prostredníctvom subdodávok. Navrhovateľ sa domnieva, že ak by úspešný uchádzač v tomto verejnom obstarávaní uspel, zaviedol by sa podľa navrhovateľa nebezpečný precedens do budúcnosti, kedy by aj iné hospodárske subjekty využívali status sociálneho podniku s cieľom ponúknuť najnižšiu cenu s DPH, čím by sa narušila zákonom chránená hospodárska súťaž. Navrhovateľ preto považuje za dôležité, aby bola ponuka úspešného uchádzača vyhodnotená aj s prihliadnutím na to, že jeho správanie v tomto verejnom obstarávaní má potenciál ovplyvniť nasledujúce verejné obstarávania.
13. Navrhovateľ poukazuje na účel verejného obstarávania, ktorým je podľa neho zabezpečenie dodania tovarov, poskytnutie služieb a vykonania stavebných prác, kde ako verejný obstarávateľ, respektíve obstarávateľ vystupuje osoba hospodáriaca s verejnými prostriedkami, a to tak, aby boli verejné prostriedky vynakladané účelne, hospodárne a efektívne v súlade s princípmi verejného obstarávania, ktorými sú princíp nediskriminácie hospodárskych subjektov, ktoré sa zúčastňujú verejného obstarávania.
14. Navrhovateľ uvádza, že príprava a realizácia zákaziek sa nesmie uskutočňovať so zámerom nedovoleného uplatnenia výnimky zo zákona o verejnom obstarávaní alebo narušenia hospodárskej súťaže bezdôvodným zvýhodnením alebo znevýhodnením určitých hospodárskych subjektov. Navrhovateľ sa domnieva, že ak bol úspešný uchádzač v tejto súťaži úspešný najmä preto, že mal možnosť navrhovanú zmluvnú cenu znížiť voči ostatným uchádzačom o 18 % z dôvodu jeho statusu ako sociálneho podniku, takéto konanie úspešného uchádzača, resp. konanie kontrolovaného spočívajúce v akceptácii takejto ponuky, by malo byť posúdené aj s prihliadnutím na to, či toto konanie nebolo voči iným uchádzačom diskriminačné, alebo inak znevýhodňujúce, s možným dôsledkom narušenia hospodárskej súťaže.
15. Navrhovateľ zastáva názor, že komisia kontrolovaného mala ponuku úspešného uchádzača vyhodnotiť aj z pohľadu dodržiavania príslušných ustanovení Zákona o DPH, a to najmä s prihliadnutím na to, či na účely tejto konkrétnej zákazky v prípade úspešného uchádzača je alebo nie je možné aplikovať ustanovenie § 27 ods. 3 písm. c) Zákona o DPH, a teda či je tento úspešný uchádzač oprávnený, s prihliadnutím na túto konkrétnu zákazku, aplikovať zníženú sadzbu DPH vo výške 5 %.
16. V ďalšej časti námietok sa navrhovateľ venuje posúdeniu cenovej ponuky úspešného uchádzača z hľadiska mimoriadne nízkej ponuky. Ako uvádza navrhovateľ, základným účelom právnej úpravy inštitútu mimoriadne nízkej ponuky je ochrana verejného obstarávateľa a obstarávateľa,

ako aj jednotlivých uchádzačov pred neserióznymi alebo nereálnymi príslubmi ceny realizácie zákazky zo strany uchádzačov. Možnosťou vylúčiť mimoriadne nízku ponuku je verejný obstarávateľ a obstarávateľ chránený pred nebezpečenstvom uzavretia zmluvy s takým uchádzačom, ktorý by nebol neskôr schopný splniť svoje záväzky. Cieľom je teda predchádzať situácii, kedy uchádzač uvedie vo svojej ponuke cenu, za ktorú nie je možné z objektívnych dôvodov realizovať plnenie zákazky a ktorá by počas realizácie predmetu plnenia zákazky viedla k jej nedokončeniu alebo k navyšovaniu pôvodnej ponukovej ceny uchádzača. Ďalej navrhovateľ poukazuje na znenie § 53 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní.

17. Navrhovateľ uvádza, že z oznámenia o výsledku vyplýva, že úspešný uchádzač vo verejnom obstarávaní preukazoval splnenie podmienky účasti podľa § 34 ods. 1 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní prostredníctvom tretej osoby, spoločnosti YY. Úspešný uchádzač s touto spoločnosťou uzatvoril Zmluvu o spolupráci na poskytnutie technických, finančných a odborných kapacít, na základe ktorej sa zmluvné strany zaviazali, že tretia osoba, ako poskytovateľ, poskytne uchádzačovi kapacity na účel preukázania splnenia podmienky účasti. Navrhovateľ pri tom poukazuje na znenie § 34 ods. 3 zákona o verejnom obstarávaní.
18. Ako podľa navrhovateľa vyplýva zo súťažných podkladov, predmetom zákazky je rozšírenie kapacít komunitnej sociálnej starostlivosti v obci Jakubov - Zariadenie pre seniorov a Denný stacionár pomocou výstavby objektu s troma nadzemnými podlažiami a zapusteným suterénom, v rámci ktorej kontrolovaný určil predpokladanú hodnotu zákazky vo výške 2 192 611,93 EUR bez DPH. Hlavným predmetom zákazky sú stavebné práce na stavebných objektoch SO 01-06, pričom úspešný uchádzač podľa navrhovateľa predložením ponuky deklaroval, že bude schopný tieto stavebné práce realizovať za finančnú odplatu v celkovej výške 2 275 212,50 EUR s DPH.
19. Vzhľadom na skutočnosť, že úspešný uchádzač preukazoval splnenie podmienok účasti prostredníctvom tretích osôb, úspešný uchádzač je povinný, podľa navrhovateľa, kapacity tretej osoby využívať aj pri realizácii predmetu zákazky. Ako už navrhovateľ vyššie uviedol, z verejne dostupných zdrojov, t. j. z účtovnej závierky k 31. 12. 2024 úspešného uchádzača, je zrejmé, že úspešný uchádzač v roku 2024 nezamestnával žiadneho zamestnanca a jeho obchodná spoločnosť nevykázala žiadne tržby, ani zisk.
20. Navrhovateľ v rámci námietok uvádza, že podľa jeho názoru predmetom zákazky nie je jednoduchá alebo drobná stavba a na jej realizáciu je potrebný odborne vyškolený personál. V nadväznosti na to sa navrhovateľ domnieva, že aj keby úspešný uchádzač v čase realizácie stavebných prác, ktoré tvoria predmet zákazky, zamestnával vlastných zamestnancov, výška subdodávky voči tretej osobe, ktorou vo verejnom obstarávaní preukazoval splnenie podmienky technickej spôsobilosti by sa mohla blížiť ku 100 % z celkového rozsahu diela. Podľa navrhovateľa to vyplýva najmä z toho, že úspešný uchádzač nedisponuje žiadnymi zamestnancami, ani skúsenosťami, a teda má podľa navrhovateľa nulovú spôsobilosť na realizáciu predmetu zákazky.
21. Navrhovateľ uvádza, že komisia kontrolovaného mala pri vyhodnocovaní verejného obstarávania zohľadniť aj skutočnosť, že v prípade, ak úspešný uchádzač bude na realizáciu stavebných prác, ktoré sú predmetom zákazky, využívať kapacity tretej osoby, úspešný uchádzač bude povinný za realizáciu týchto stavebných prác uhradiť subdodávateľovi (tretej osobe) daň z pridanej hodnoty vo výške 23 % zo základu dane v zmysle Zákona o DPH, čo je o 18 % viac, než kontrolovaný zaplatí úspešnému uchádzačovi. Navrhovateľ v námietkach

uvádza príklad, že ak by subdodávka tretej osoby predstavovala 90 % hodnoty zákazky, t. j. cca 1 950 181,00 EUR bez DPH, po prirátaní dane z pridanej hodnoty vo výške 23 %, by bol úspešný uchádzač povinný subdodávateľovi zaplatiť sumu 2 398 723,00 EUR s DPH, čím by sa úspešný uchádzač dostal do straty vo výške cca 123 511,00 EUR.

22. Navrhovateľ sa domnieva, že ponuka úspešného uchádzača vyvoláva pochybnosti o jej realizovateľnosti a serióznosti a preto by mala byť opätovne prehodnotená a posúdená z hľadiska jej primeranosti tak, aby komisia kontrolovaného mohla deklarovat' jej reálnosť a serióznosť alebo by naopak ponuku úspešného uchádzača mala vylúčiť. Navrhovateľ má za to, že komisia kontrolovaného má opätovne preskúmať ponuku úspešného uchádzača z hľadiska hospodárnosti stavebných postupov a z hľadiska schopnosti úspešného uchádzača plniť svoje záväzky voči subdodávateľom, a zároveň túto ponuku preskúmať z hľadiska potenciálneho narušenia hospodárskej súťaže vo vzťahu k ostatným uchádzačom v tomto verejnom obstarávaní.
23. Podľa navrhovateľa by sa komisia kontrolovaného mala zaoberať najmä tým, či je v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní uchádzať sa o realizáciu zákazky, ak v prípade úspechu úspešný uchádzač využije subdodávku kapacitami tretej osoby blížiacu sa ku 100 % z rozsahu zákazky, a pritom deklarovať o 18 % nižšiu sadzbu DPH než neúspešní uchádzači, ktorí by potenciálne dokázali vykonať zákazku aj samostatne, alebo s využitím minimálnych subdodávok, pričom sa na nich znížená sadzba DPH nevzťahuje. Podľa názoru navrhovateľa sa takéto konanie prieči dobrým mravom, poctivému obchodnému styku, narúša reálnu hospodársku súťaž, a to z dôvodu, že uchádzač vie, že musí plniť prostredníctvom subdodávateľa s 23 % sadzbou DPH prakticky v 100 % rozsahu predmetu zákazky. Podľa navrhovateľa preto akceptácia (a absencia hodnotenia týchto aspektov v rámci vyhodnotenia) takejto ponuky nemôže konkurovať ochrane práv ostatných účastníkov trhu (čestnej hospodárskej súťaži), a preto je takéto konanie podľa názoru navrhovateľa v rozpore s § 10 ods. 3 zákona o verejnom obstarávaní.
24. Navrhovateľ poukazuje na analógiu s „in-house“ zákazkou, ktorá by v prípade použitia rovnako nemala byť priamo zadávaná subdodávateľovi, pretože by tak došlo k obchádzaniu zákona o verejnom obstarávaní, čo je podľa navrhovateľa obdobné ako v tomto prípade.
25. Navrhovateľ má za to, že konaním kontrolovaného bol porušený zákon o verejnom obstarávaní, pretože kontrolovaný pri ponuke úspešného uchádzača preukázateľne neskúmal jej realizovateľnosť a reálnosť s prihliadnutím na špecifický status úspešného uchádzača umožňujúci mu vo verejnom obstarávaní ponúknuť o 18 % nižšiu sadzbu DPH oproti ostatným uchádzačom. Kontrolovaný sa podľa navrhovateľa v predmetnom verejnom obstarávaní transparentne nevysporiadal ani s potenciálnym narušením hospodárskej súťaže a potenciálnou diskrimináciou voči ostatným uchádzačom.
26. V kontexte uvedeného navrhovateľ žiada úrad, aby nariadil kontrolovanému odstrániť tento protiprávny stav zrušením úkonu vyhodnotenia ponúk zo dňa 07. 04. 2025 a nariadil mu opätovne vyhodnotiť ponuky.

Začiatok a priebeh námietkového konania

27. Podľa § 171 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní sa námietkové konanie začína dňom doručenia námietok úradu. Na základe uvedeného úrad konštatuje, že predmetné **námietkové konanie sa začalo dňa 16. 04. 2025.**
28. Podľa ust. § 173 ods. 1 písm. a) zákona o verejnom obstarávaní kontrolovaný je povinný doručiť úradu písomné vyjadrenie k podaným námietkam a kompletnú dokumentáciu potrebnú na posúdenie namietaných skutočností, a to do piatich pracovných dní odo dňa doručenia námietok kontrolovanému, ak ide o námietkové konanie; úrad neprihliada na písomné vyjadrenie k podaným námietkam a dôkazy doručené kontrolovaným po uplynutí tejto lehoty.
29. Podľa ust. § 173 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní ak ide o elektronickú komunikáciu, dokumentácia sa úradu doručuje sprístupnením elektronickej podoby dokumentácie zriadením prístupu do elektronického prostriedku použitého na elektronickú komunikáciu v lehote podľa odseku 1, pričom súčasťou elektronickej podoby dokumentácie sú aj auditné záznamy o všetkých úkonoch vykonaných v použitom elektronickom prostriedku. Ak kontrolovaný predkladá dokumentáciu alebo jej časť v listinnej podobe, môže úradu doručiť aj fotokópiu tejto dokumentácie, ak zároveň písomne potvrdí, že táto dokumentácia súhlasí s originálnym vyhotovením dokumentácie. Kontrolovaný môže nahliadať do dokumentácie ním doručenej úradu. Ak sa preskúmanie úkonov kontrolovaného nezačne, úrad bez zbytočného odkladu poskytnutú dokumentáciu vráti.
30. Úrad uvádza, že dňa 25. 04. 2025 kontrolovaný doručil úradu písomné vyjadrenie k podaným námietkam navrhovateľa v elektronickej podobe (ďalej len „vyjadrenie“) spolu s dokumentáciou v listinnej podobe. Úrad zároveň uvádza, že kontrolovaný v ten istý deň zriadil pre úrad aj prístup do elektronického prostriedku použitého na elektronickú komunikáciu vo verejnom obstarávaní, t. j. prístup do IS EPVO, čím bola úradu sprístupnená elektronická podoba dokumentácie postupom podľa § 173 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní.
31. Úrad konštatuje, že kontrolovaným doručenú dokumentáciu k predmetnému verejnemu obstarávaniu v tomto revíznom konaní na základe vyššie uvedených skutočností považuje za kompletnú odo dňa **25. 04. 2025.**
32. Úrad ďalej uvádza, že dňa 29. 04. 2025 úrad odoslal navrhovateľovi v zmysle § 170 ods. 12 zákona o verejnom obstarávaní „Výzvu na odstránenie nedostatkov podania“ z toho istého dňa, nakoľko úrad zistil, že námietky navrhovateľa doručené úradu v elektronickej podobe dňa 16. 04. 2025 nie sú podpísané v súlade s ustanovením § 170 ods. 5 písm. g) v spojení s § 170 ods. 9 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní a ustanovením § 23 ods. 1 písm. a) bod 1 zákona o e-Governmente. Vo výzve na odstránenie nedostatkov podania úrad vyzval navrhovateľa na doplnenie náležitosti podania podľa § 170 ods. 5 písm. g) zákona o verejnom obstarávaní, a tiež aby zistené nedostatky podania odstránil v lehote 3 pracovných dní odo dňa doručenia predmetnej výzvy. Navrhovateľ dňa 05. 05. 2025 doručil úradu listinné podanie námietok, ktoré boli podpísané priamo štatutárnym orgánom navrhovateľa, čím podľa § 170 ods. 5 zákona o verejnom obstarávaní došlo k splneniu obligatórnych náležitostí podania a úrad tak mohol ďalej pokračovať v konaní.

Písomné vyjadrenie kontrolovaného k námietkam navrhovateľa

33. Dňa 25. 04. 2025 bolo úradu doručené vyjadrenie kontrolovaného k podaným námietkam navrhovateľa. Kontrolovaný na úvod svojho vyjadrenia popisuje skutkový stav, ktorý

predchádzal doručeniu námietok, v rámci ktorého bola vyhodnocovaná ponuka úspešného uchádzača ešte pred tým, ako bol uchádzač vyhodnotený ako úspešný.

34. Zo sprístupnenej dokumentácie podľa kontrolovaného vyplýva, že sa dostatočným spôsobom zaoberal uplatnenou zníženou sadzbou DPH 5 % a možnosťou sociálneho podniku uplatniť si túto zníženú sadzbu, v záujme nenarušenia hospodárskej súťaže a dodržania princípu nediskriminácie.
35. Úspešný uchádzač podľa kontrolovaného dostatočne deklaroval a podrobne popísal naplnenie sociálnych cieľov pri realizácii zákazky. Zároveň uvedený uchádzač preukázal splnenie požiadaviek na ponuku, ako aj podmienok účasti, ktoré kontrolovaný stanovil v súťažných podkladoch. Rovnako sa kontrolovaný v rámci vyhodnotenia podmienok účasti podľa vlastných slov zaoberal aj otázkou využitia kapacít inej osoby pri preukazovaní podmienok účasti.
36. Vzhľadom na to, že úspešný uchádzač preukazoval splnenie podmienok účasti prostredníctvom inej osoby, nielen podľa § 34 ods. 1 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní³, ale aj v zmysle § 34 ods. 1 písm. g) zákona o verejnom obstarávaní prostredníctvom spoločnosti ZZ, kontrolovaný požiadal uchádzača dňa 02. 04. 2025 o vysvetlenie, akým spôsobom sa budú predmetné tretie osoby podieľať na plnení zákazky. Úspešný uchádzač vo svojej odpovedi predložil dodatok k zmluve o spolupráci s uvedenými tretími osobami a zároveň aktualizovaný zoznam subdodávateľov. V zmysle predložených dokumentov podľa kontrolovaného úspešný uchádzač preukázal, že bude disponovať zdrojmi iných osôb, ktorými preukázal splnenie podmienok účasti na vykonanie danej zákazky, pričom uvedenú skutočnosť (skutočnú dispozíciu so zdrojmi inej osoby, ktoré sú potrebné na vykonanie danej zákazky) uchádzač preukázal kontrolovanému už v čase posudzovania a vyhodnocovania splnenia podmienok účasti, a teda už v čase uzavretia písomnej zmluvy s inou osobou mal uchádzač ustálené, ktoré zdroje inej osoby, (ktorú využíva na preukázanie splnenia podmienok účasti) bude mať k dispozícii pri plnení danej zákazky.
37. Z vyššie uvedeného podľa kontrolovaného vyplýva, že postupoval v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní, tak aby nedošlo k narušeniu hospodárskej súťaže a princípu nediskriminácie. Kontrolovaný podľa vlastných slov pri ponuke úspešného uchádzača preukázateľne skúmal jej realizovateľnosť a reálnosť s prihliadnutím na status úspešného uchádzača ako sociálneho podniku. V záujme zachovania princípu transparentnosti kontrolovaný uvádza, že samotný postup pri vyhodnocovaní úspešného uchádzača popísal aj v zápisnici o vyhodnotení ponúk a zápisnici z vyhodnotenia splnenia podmienok účasti.

Právny rámec

38. Podľa § 10 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní sú verejný obstarávateľ a obstarávateľ povinní pri zadávaní zákaziek, koncesií a pri súťaži návrhov postupovať podľa tohto zákona.
39. Podľa § 10 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní verejný obstarávateľ a obstarávateľ musia dodržať princíp rovnakého zaobchádzania, princíp nediskriminácie hospodárskych subjektov, princíp transparentnosti, princíp proporcionality a princíp hospodárnosti a efektívnosti.

³ Prostredníctvom spoločnosti YY

40. Podľa § 53 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní vyhodnocovanie ponúk komisiou je neverejné. Komisia vyhodnotí ponuky z hľadiska splnenia požiadaviek verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa na predmet zákazky alebo koncesie a v prípade pochybností overí správnosť informácií a dôkazov, ktoré poskytl uchádzači; ak ide o zákazku v oblasti obrany a bezpečnosti, komisia vyhodnotí ponuky aj z hľadiska požiadaviek na bezpečnosť a ochranu utajovaných skutočností a bezpečnosť dodávok. Ak verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ vyžadoval od uchádzačov zábezpeku, komisia posúdi zloženie zábezpeky. Ak komisia identifikuje nezrovnalosti alebo nejasnosti v informáciách alebo dôkazoch, ktoré uchádzač poskytol, písomne požiada o vysvetlenie ponuky a ak je to potrebné aj o predloženie dôkazov. Vysvetlením ponuky nemôže dôjsť k jej zmene. Za zmenu ponuky sa nepovažuje odstránenie zrejmých chýb v písaní a počítaní alebo oprava položkového rozpočtu, ak celková cena ponuky zostane zachovaná a ak oprava položkového rozpočtu nemá vplyv na iné kritérium na vyhodnotenie ponúk.
41. Podľa § 53 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní ak sa pri určitej zákazke javí ponuka ako mimoriadne nízka vo vzťahu k tovaru, stavebným prácam alebo službe, komisia písomne požiada uchádzača o vysvetlenie týkajúce sa tej časti ponuky, ktoré sú pre jej cenu podstatné. Vysvetlenie sa môže týkať najmä:
- a) hospodárnosti stavebných postupov, hospodárnosti výrobných postupov alebo hospodárnosti poskytovaných služieb,
 - b) technického riešenia alebo osobitne výhodných podmienok, ktoré má uchádzač k dispozícii na dodanie tovaru, na uskutočnenie stavebných prác, na poskytnutie služby,
 - c) osobitosti tovaru, osobitosti stavebných prác alebo osobitosti služby navrhovanej uchádzačom,
 - d) dodržiavania povinností v oblasti pracovného práva, najmä s ohľadom na dodržiavanie minimálnych mzdových nárokov, ochrany životného prostredia alebo sociálneho práva podľa osobitných predpisov,
 - e) dodržiavania povinností voči subdodávateľom,
 - f) možnosti uchádzača získať štátnu pomoc.

Právne posúdenie námietok

Úrad preskúmal postup kontrolovaného v predmetnom verejnom obstarávaní v rozsahu namietaných skutočností a po zhodnutí všetkých podkladov, najmä dokumentácie predloženej kontrolovaným a navrhovateľom namietaných skutočností, konštatuje nasledovné:

42. Na úvod právneho posúdenia úrad uvádza, že v závislosti od predmetu zákazky, typu kontrolovaného a celkovej predpokladanej hodnoty zákazky vo výške 2 192 611,93 EUR bez DPH ide o podlimitnú zákazku na realizáciu stavebných prác. Kontrolovaný uskutočnil zadávanie predmetného verejného obstarávania s využitím elektronických nástrojov IS EPVO. V lehote na predkladanie ponúk, ktorá bola kontrolovaným určená v zmysle korigenda zverejneného vo Vestníku verejného obstarávania č. 9/2025 dňa 15. 01. 2025 pod značkou 856 – IOX na deň 21. 01. 2025 do 09:00 hod., ponuku do verejného obstarávania predložili piati uchádzači, pričom jeden z nich bol aj navrhovateľ. Otváranie ponúk sa uskutočnilo dňa 21. 01. 2025 o 09:15 hod. Verejné obstarávanie sa tak v čase vydania tohto rozhodnutia nachádza vo fáze po uplynutí lehoty na predkladanie ponúk a po vyhodnotení ponúk.
43. Ako vyplýva z predložených námietok, navrhovateľ v prvej časti namieta najmä zvýhodnenie úspešného uchádzača ako sociálneho podniku v procese verejného obstarávania. Navrhovateľ

sa domnieva, že výhoda úspešného uchádzača sa mu javí ako účelová a špekulatívna, vid' bod 11 a 12 tohto rozhodnutia. Zároveň v námietkach navrhovateľ poukazuje na to, že komisia kontrolovaného mala ponuku úspešného uchádzača vyhodnotiť aj z pohľadu dodržiavania príslušných ustanovení Zákona o DPH a či je úspešný uchádzač oprávnený, s prihliadnutím na túto konkrétnu zákazku, aplikovať zníženú sadzbu DPH vo výške 5 %.

44. Úrad preskúmaním dokumentácie z procesu verejného obstarávania zistil, že kontrolovaný ešte pred označením úspešného uchádzača za „úspešného“ v rámci oznámenia o výsledku, zaslal úspešnému uchádzačovi dňa 27. 03. 2025 dokument s názvom: „Oznámenie o úprave návrhu na plnenie kritérií“. Z uvedeného dokumentu je zrejmé, že kontrolovaný sa uplatnenou výškou sadzby DPH v ponuke úspešného uchádzača zaoberal, cit.: „(...) Verejný obstarávateľ Vám oznamuje, že Vo vami predloženej ponuke, konkrétne v Návrhu na plnenie kritérií, došlo k úprave celkovej ceny v EUR s DPH, pričom na jej určenie bola použitá sadzba dane z pridanej hodnoty vo výške 23%.

Vami predložený návrh na plnenie kritérií so sadzbou dane z pridanej hodnoty 5%:

Kritérium	Celková cena v EUR bez DPH	Cena DPH	Celková cena v EUR s DPH
Celková cena za predmet zákazky vyjadrená v EUR s DPH	2 166 869,05	108 343,45	2 275 212,50

Bol upravený v časti Cena DPH a Celková cena v EUR s DPH o sadzbu dane z pridanej hodnoty 23%

Kritérium	Celková cena v EUR bez DPH	Cena DPH	Celková cena v EUR s DPH
Celková cena za predmet zákazky vyjadrená v EUR s DPH	2 166 869,05	498 379,88	2 665 248,93

Nižšie Vám uvádzame vysvetlenie Verejného obstarávateľa k dôvodom tejto úpravy:

Registrovaný sociálny podnik je právnická osoba, ktorej hlavným cieľom nie je maximalizácia zisku pre akcionárov alebo vlastníkov (ako v prípade ostatných obchodných spoločností), ale dosahovanie sociálnych alebo komunitných cieľov. Na rozdiel od tradičných podnikov, kde hlavnou motiváciou je zisk, úlohou sociálnych podnikov je dôraz na pozitívny sociálny dopad svojej činnosti.

Podľa § 5 zákona č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len 11 ZSE" alebo 11 SE") je sociálny podnik a podnik so sociálnym dosahom:

- ktorý vykonáva sústavne, samostatne, vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť hospodársku činnosť,
- ktorého hlavným cieľom je dosahovanie merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu,
- v ktorom k dosahovaniu pozitívneho sociálneho vplyvu prispievajú tovary alebo služby, ktoré vyrába, dodáva, poskytuje alebo distribuuje, alebo k nemu prispieva spôsob ich výroby alebo poskytovania
- ktorý, ak
 - zo svojej činnosti dosiahne zisk, použije do jedného roka odo dňa schválenia riadnej účtovnej závierky, ktorou bol preukázaný kladný výsledok hospodárenia

- príslušného účtovného obdobia, viac ako 50 % zo zisku po zdanení na dosiahnutie hlavného cieľa podľa písmena b),
2. časť zisku rozdeľuje podľa Obchodného zákonníka, rozdeľuje ju podľa postupov a pravidiel, ktoré nenarúšajú hlavný cieľ podľa písmena b),
- e) ktorý do spravovania svojej hospodárskej činnosti zapája zainteresované osoby.

Štatút registrovaného sociálneho podniku

Štatút registrovaného sociálneho podniku je možné priznať žiadateľovi v súlade s ustanovením § 6 zákona, ktorý :

1. spĺňa podmienky podľa § 5 ods. 1 zákona o SE, a ak žiada o priznanie štatútu
 - a. **registrovaného integračného sociálneho podniku** (ďalej len „integračný podnik“), spĺňa aj podmienky dosahovania pozitívneho sociálneho vplyvu a spôsobu jeho merania podľa § 12 ods. 1 a 2 SE,
 - b. **registrovaného sociálneho podniku bývania** (ďalej len „sociálny podnik bývania“), spĺňa aj podmienky dosahovania pozitívneho sociálneho vplyvu a spôsobu jeho merania podľa § 13 ods. 1 až 4 SE,
 - c. **všeobecného registrovaného sociálneho podniku**, dosahuje väčší pozitívny sociálny vplyv ako podnikateľ“, ktorý obdobnú činnosť vykonáva na účel dosiahnutia zisku,
2. má základný dokument, ktorý obsahuje
 - a. opis hlavného cieľa žiadateľa podľa § 5 ods. 1 písm. b) SE,
 - b. spôsob merania pozitívneho sociálneho vplyvu,
 - c. predmet hospodárskej činnosti,
 - d. opis, akým spôsobom tovary alebo služby, ktoré žiadateľ vyrába, dodáva, poskytuje alebo distribuuje, alebo spôsob ich výroby alebo poskytovania prispievajú k dosahovaniu pozitívneho sociálneho vplyvu
 - e. určenie percentuálnej časti zisku po zdanení, ktorú sa žiadateľ zaväzuje použiť na dosiahnutie hlavného cieľa podľa § 5 ods. 1 písm. b) SE a určenie postupov a pravidiel rozdeľovania zvyšnej časti zisku, ktoré nenarušia hlavný cieľ,
 - f. záväzok zapájania zainteresovaných osôb prostredníctvom poradného výboru podľa § 9 alebo uplatňovaním demokratickej správy podľa § 10 SE.

Zvýhodnená sadzba DPH a analytické účtovníctvo sociálneho podniku

Pre potreby ďalšej analýzy účasti registrovaných sociálnych podnikov vo verejnom obstarávaní je veľmi dôležitý pohľad na účtovné daňové povinnosti týchto subjektov.

Podľa §14 ods. 2 SE je registrovaný sociálny podnik povinný vo svojom účtovníctve osobitne sledovať činnosť vykonávanú ako registrovaný sociálny podnik, a to prostredníctvom tvorby analytických účtov. Ak nie je možné v účtovníctve zabezpečiť preukázanie činnosti registrovaného sociálneho podniku prostredníctvom tvorby analytických účtov, registrovaný sociálny podnik je povinný viesť analytickú evidenciu alebo ďalšie pomocné evidencie.

Povinnosť vedenia analytického účtovníctva je priamo spätá s obchodnou činnosťou registrovaného sociálneho podniku. Ako bolo uvedené vyššie, registrovaný sociálny podnik musí pre získanie štatútu vypracovať základné dokumenty, v ktorých popíše činnosti, ktorými plánuje dosahovať vybrané sociálne ciele. Podnik sa však môže zaoberať aj akoukoľvek inou obchodnou činnosťou, ktorá nemusí byť priamo spätá s dosahovaním sociálnych cieľov.

Zároveň je analytické účtovníctvo nevyhnutné aj vo vzťahu k zákonu o dani z pridanej hodnoty. Registrovaný sociálny podnik môže pre potreby svojej činnosti uplatňovať zvýhodnenú sadzbu DPH vo výške 5%.

Podľa stanoviska finančnej správy pre uplatnenie zníženej sadzby dane podľa § 27 ods. 3 písm. c) zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty (ďalej len ako „zákon o DPH“) je

potrebné splniť kumulatívne viacero podmienok. Jednou z podmienok je skutočnosť, že ide o dodávateľa, ktorý splnil štatút registrovaného sociálneho podniku (ďalej „RSP“), ktorý 100 % svojho zisku po zdanení používa na dosiahnutie svojho cieľa a ktorý dodáva tovary a služby v rámci sociálnej ekonomiky oprávnenému zákazníkovi a týmito dodávkami nedochádza k narušeniu hospodárskej súťaže.

Podmienkou uplatnenia zníženej sadzby DPH je, že pri dodaní sa nesmie narušiť hospodárska súťaž nezlučiteľná s vnútorným trhom, sa sledovalo obmedzenie uplatňovať zníženú sadzbu DPH v prípadoch vykonávania obvyklých činností v rámci podnikania inými podnikateľskými subjektami, na ktoré sa uplatňuje základná sadzba dane. Z registrovaných sociálnych podnikov v postavení platiteľov DPH značná časť vykonáva činnosti porovnateľné s inými podnikateľskými subjektami, preto je potrebné každý prípad posudzovať individuálne.

Ak je poskytovateľovi udelený štatút registrovaného sociálneho podniku môže na svoje dodanie tovarov a služieb uplatňovať zníženú sadzbu DPH, len ak týmito dodávkami nenaruša hospodársku súťaž nezlučiteľnú s vnútorným trhom a dodáva tovary a služby oprávnenému zákazníkovi. Oprávneným zákazníkom musí byť osoba iná ako zdaniteľná, ak je fyzickou osobou, subjektom sociálnej ekonomiky alebo subjektom verejnej správy. t. j. uplatnenie zníženej sadzby dane registrovaným sociálnym podnikom je možné v situácii, ak tovary a služby dodáva oprávnenému zákazníkovi, ktorým je osoba iná ako zdaniteľná, pričom túto požiadavku postavenia nezdaniteľnej osoby je nutné posudzovať vo vzťahu ku všetkým trom skupinám zákazníkov - fyzickej osobe, subjektu verejnej správy aj subjektu sociálnej ekonomiky.

Na základe toho je podľa nášho názoru možné vyvodiť záver, že na to, aby mohol RSP uplatniť zníženú sadzbu DPH na tovary a služby pre oprávneného zákazníka, malo by ísť o také zdaniteľné plnenia, ktoré majú svojou povahou sociálny rozmer a neexistuje žiadna skutočná možnosť, aby túto činnosť vykonávali iné subjekty, takže neexistuje ani žiadna možnosť narušenia hospodárskej súťaže.

To znamená, ak vyššie uvedené podmienky RSP nespĺňa, nemôže uplatniť zníženú sadzbu dane.

Podpora účasti RSP vo verejnom obstarávaní

V kontexte s vyjadrením finančnej správy a zákonom o dani z pridanej hodnoty je potrebné zamerať pozornosť na to, akým spôsobom je podporovaná účasť registrovaných sociálnych podnikov vo verejnom obstarávaní.

Verejný obstarávateľ môže v súlade s § 1 ods. 13 ZVO písm. u) využiť výnimku zo zákona a v prípade podlimitných zákaziek a zákaziek s nízkou hodnotou na dodávku tovarov a služieb zadať zákazku registrovanému sociálnemu podniku priamo.

V prípade stavebných prác je možné uplatniť výnimku podľa § 1 ods. 14 ZVO, kedy je možné registrovanému sociálnemu podniku zadať zákazku bez uplatnenia pravidiel ZVO.

Vyššie uvedené dokazuje, že zákonodarca mal pri koncipovaní zákona o verejnom obstarávaní cieľ nájsť prostriedky podpory zapájania registrovaných sociálnych podnikov ako dodávateľov verejných obstarávateľov a to aj bez uplatnenia pravidiel zákona o verejnom obstarávaní.

Zároveň však zákonodarca uvažoval aj so situáciou, kedy by mohla vzniknúť hospodárska súťaž medzi viacerými registrovanými sociálnymi podnikmi.

Pri podlimitných zákazkách môže verejný obstarávateľ postupovať v súlade s § 108 ods. 2 písm.

a) ZVO a účasť vo verejnom obstarávaní vyhradiť výlučne pre registrované sociálne podniky. Týmto spôsobom je dosiahnutá účinná a transparentná súťaž, pričom vytvorením vyhradenej zákazky nemôže dôjsť k porušeniu hospodárskej súťaže (keďže vzájomne súťažia len podniky s rovnakým ekonomickým postavením, ktoré spočíva v uplatnení nižšej sadzby DPH).

Povinnosť čestnej hospodárskej súťaže

Podľa § 10 ods. 2 ZVO verejný obstarávateľ a obstarávateľ musia dodržať princíp rovnakého zaobchádzania, princíp nediskriminácie hospodárskych subjektov, princíp transparentnosti, princíp proporcionality a princíp hospodárnosti a efektívnosti.

Hospodárska súťaž vo verejnom obstarávaní je základným predpokladom aby výsledkom súťaže verejný obstarávateľ zabezpečil resp. získal od uchádzačov návrhy na plnenie kritérií a ponuky za čo najlepších podmienok. Hospodárnosť zahŕňa spravodlivú cenu, kvalitu, efektívnosť a iné relevantné faktory.

Hospodárska súťaž v tomto kontexte znamená, že verejný obstarávateľ je povinný zabezpečiť pre všetkých uchádzačov rovnaké podmienky, za ktorých sú vypracované ponuky, ich spravodlivé hodnotenie a zabránenie akéhokoľvek typu vedomého či nevedomého zvýhodňovania jedného uchádzača pred ostatnými.

V prípade, ak verejný obstarávateľ účast' v zákazke nevyhradí pre registrované sociálne podniky, prípadne nevyužije výnimku podľa § 1 ods. 13 resp. § 14 ZVO, je nevyhnutné na takéto subjekty nazeráť ako na bežné hospodárske subjekty.

Toto podporuje nie len fakt, že zákon sa registrovaným sociálnym podnikom venuje osobitne, ale aj to, že zákon o sociálnej ekonomike myslí na možnosť prevádzkovania podnikateľskej činnosti s možnosťou uplatnenia zvýhodnenej sadzby DPH vo výške 5%, ale zároveň aj prevádzkovaním činnosti pri uplatnení riadnej 23% sadzby DPH.

Problematika účasti registrovaných sociálnych podnikov nastáva vtedy, ak sa zúčastnia verejného obstarávania, ktoré nie je pre takéto podniky vyhradené, t. j. súťažia s inými hospodárskymi subjektami, ktoré sú povinné uplatňovať sadzbu DPH vo výške 23%.

K porušeniu čestnej hospodárskej súťaži dôjde vždy, ak verejný obstarávateľ stanoví kritérium na vyhodnotenie ponúk ako sumu vrátane DPH a uchádzač, ktorý je registrovaným sociálnym podnikom navrhne kritérium na vyhodnotenie ponúk so zníženou sadzbou DPH, t. j. vo výške 5%.

V takomto prípade nie je rozhodujúce, či zákazka, v ktorej registrovaný sociálny podnik predloží ponuku, svojou povahou bude napĺňať sociálne ciele sociálneho podniku. V prípade ak sa registrovaný sociálny podnik zúčastní verejného obstarávania s podnikateľmi uplatňujúcimi riadnu sadzbu DPH, je v súlade s §27 ods. 3 zákona o DPH a v kontexte s § 14 ods. 2 zákona o sociálnej ekonomike povinný verejnému obstarávateľovi predložiť ponuku s riadnou, 23% sadzbou DPH.

V prípade, ak registrovaný sociálny podnik túto povinnosť nesplní, verejný obstarávateľ môže pri vyhodnocovaní návrhov na plnenie kritérií tohto uchádzača vyzvať na opravu chyby v písaní a počítaní tak, aby predložil návrh na plnenie kritérií s riadnou 23% sadzbou DPH.

Ak by verejný obstarávateľ akceptoval návrh na plnenie kritérií so zníženou, 5% sadzbou DPH, došlo by k porušeniu princípu nediskriminácie v kontexte s porušením práva na čestnú hospodársku súťaž ostatných uchádzačov vo verejnom obstarávaní.

V kontexte jednotlivých zákonných povinností vyplývajúcich z činnosti registrovaných sociálnych podnikov, v kontexte so zákonom o DPH ako aj so sociálnymi aspektami zákona o verejnom obstarávaní, ktorý verejným obstarávateľom priamo umožňuje uplatnenie výnimiek alebo vyhradených zákaziek pre registrované sociálne podniky platí nasledovné:

1. registrovaný sociálny podnik môže uplatniť sadzbu DPH vo výške 5% v prípade ak sa jedná o zákazku
 - a) podľa §1 ods. 13 písm. u), ZVO
 - b) podľa §1 ods. 14, ZVO
 - c) o vyhradenú zákazku podľa §36a alebo §108 ods. 2 ZV
 - d) ak je zákazka zadávaná priamym rokovacím konaním s jedným hospodárskym subjektom - registrovaným sociálnym podnikom
2. registrovaný sociálny podnik pri účasti v akomkoľvek inom postupe než je uvedený v bode 1 nie je oprávnený predkladať návrh na plnenie kritérií s uplatnením sadzby 5% DPH a to ani v prípade, ak návrhom na plnenie kritérií je celková cena bez DPH.

Verejný obstarávateľ nie je zákazkách podľa bodu 2 oprávnený návrh na plnenie kritérií so sadzbou DPH vo výške 5% akceptovať a to ani v prípade ak prípadná cena so zníženou sadzbou DPH by bola pre samotného verejného obstarávateľa ekonomicky výhodnejšia. Napriek existencii princípu hospodárnosti, nie je možné v záujme tohto princípu porušiť princíp nediskriminácie a čestnej hospodárskej súťaže.

Z Vami predloženej ponuky bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že ako registrovaný sociálny podnik, ktorý predložil ponuku v rámci verejného obstarávania, neplánujete žiadnym spôsobom realizovať ani len časť zákazky (v rámci ponuky ste predložili zoznam subdodávateľov v zmysle ktorého plánujete zadať 100 % realizácie zákazky subdodávateľom), čo priamo vylučuje akýkoľvek potenciálny argument o prípadnom plnení sociálnych cieľov.

45. Z predloženej dokumentácie vyplýva, že úspešný uchádzač doručil kontrolovanému dňa 28. 03. 2025 odpoveď, v ktorej vyjadril svoj nesúhlas s konaním kontrolovaného, cit.: „(...) Uchádzač v zmysle vyššie uvedeného na zhrnutie tejto časti uvádza, že je registrovaným sociálnym podnikom v zmysle príslušných ustanovení Zákona o sociálnej ekonomike, pričom spĺňa všetky podmienky nadobudnutia štatútu registrovaného sociálneho podniku, o čom svedčí aj zápis Uchádzača v registri sociálnych podnikov.

Uchádzač potvrdzuje, že spĺňa všetky podmienky pre uplatnenie zníženej sadzby dane podľa § 27 ods. 3 písm. c) Zákona o DPH. Ako registrovaný sociálny podnik Uchádzač používa 100% zisku po zdanení na dosiahnutie cieľa v oblasti sociálnej ekonomiky, čím naplňa jednu zo základných požiadaviek tohto ustanovenia.

Uchádzač rovnako plní aj podmienku, že poskytuje tovary a služby oprávneným zákazníkom v rámci sociálnej ekonomiky. Tieto kritériá sú u Uchádzača preukázateľne naplnené, čo registrovanému sociálnemu podniku umožňuje uplatniť sadzbu DPH vo výške 5%.

Obstarávateľ vo svojej argumentácii vychádza z údajov, ktoré sú neaktuálne a neodrážajú súčasný právny stav. Konkrétne sa opiera o článok uverejnený v časopise „Verejné obstarávanie - právo a prax“⁴, ktorý obsahuje neaktuálne informácie týkajúce sa podmienok pre uplatnenie zníženej sadzby DPH.

Tento článok nereflektuje novelu Zákona o DPH, ktorá medzitým odstránila podmienku, že dodávateľmi nesmie dochádzať k narušeniu hospodárskej súťaže.

Uchádzač považuje za mimoriadne neprofesionálne, nedbanlivé a neprimerané, že Oznámenie je takmer celé odkopirované z článku publikovaného v časopise „Verejné obstarávanie - právo a prax“, ktorý navyše obsahuje neaktuálne informácie, ako už bolo uvedené vyššie.

Namiesto dôkladnej a odborne spracovanej argumentácie, ktorá by zohľadnila aktuálne znenie príslušnej legislatívy a individuálne okolnosti konkrétnej verejnej súťaže, sa Obstarávateľ spolieha na nekritické preberanie obsahu z externých zdrojov. Tento prístup nielenže signalizuje nedostatok odborného posúdenia z jeho strany, ale zároveň vytvára dojem, že Obstarávateľ sa snaží obísť podstatné otázky a nevenovať sa skutočnému meritu veci.

Takýto spôsob konania výrazne podkopáva dôveru vo férovosť a transparentnosť celého verejného obstarávania a ukazuje absenciu odbornej starostlivosti a zodpovednosti, ktorú by od Obstarávateľa bolo možné očakávať.

Obstarávateľ zjavne vo svojom odôvodnení vychádzal z neaktuálneho znenia § 27 ods. 2 písm. b) Zákona o DPH (vtedy sa vzťahujúce na registrované sociálne podniky) v nasledovnom znení: „Znížená sadzba dane 10 % zo základu dane sa, okrem § 85km ods. 10, uplatňuje na tovary a služby, ktoré v rámci aktivít sociálnej ekonomiky registrovaný sociálny podnik, ktorý 100 % svojho zisku po zdanení používa na dosiahnutie svojho hlavného cieľa, dodáva oprávnenému

⁴ Dostupný na webovej adrese - <https://www.vovpraxi.sk/sk/casopis/verejne-obstaravanie-pravo-a-prax/registerovany%C2%ADsocialny-podnik-ako-diskriminacny-prvok-vo-verejnom-obstaravani.m-651.html>

zákazníkovi, ak tým nedochádza k narušeniu hospodárskej súťaže nezlučiteľnému s vnútorným trhom, pričom oprávneným zákazníkom je osoba iná ako zdaniteľná osoba, ak je fyzickou osobou, subjektom sociálnej ekonomiky alebo subjektom verejnej správy.“

Znenie § 27 ods. 3 písm. c) Zákona o DPH aktuálne (a zároveň ku dňu odoslania návrhu zo strany Uchádzača t. j. ku dňu 1. 7. 2025) je pritom po novele účinnej ku dňu 01. 01. 2025 nasledovné:

„Znížená sadzba dane 5% zo základu dane sa uplatňuje na tovary a služby, ktoré v rámci aktivít sociálnej ekonomiky dodáva registrovaný sociálny podnik, ktorý 100% svojho zisku po zdanení používa na dosiahnutie svojho hlavného cieľa.“

Uchádzač si v zmysle vyššie uvedeného dovoľuje poukázať na zásadné pochybenie zo strany Obstarávateľa, ktoré vyplýva z jeho nesprávneho a neaktuálneho výkladu príslušných ustanovení zákona o DPH. Obstarávateľ vo svojom odôvodnení evidentne vychádzal zo znenia tohto ustanovenia platného pred novelou zákona o DPH, keď sa sadzba DPH vo výške 10 % vzťahovala na tovary a služby poskytované registrovanými sociálnymi podnikmi za podmienky, že dodávkami nedochádza k narušeniu hospodárskej súťaže nezlučiteľnému s vnútorným trhom. Tento právny stav však bol zmenený novelou zákona, ktorá nadobudla účinnosť dňa 01. 01. 2025.

Uchádzač považuje za preukázané, že zákonodarca zámerne odstránil akékoľvek podmienky týkajúce sa narušenia hospodárskej súťaže v súvislosti s uplatňovaním zníženej sadzby DPH pre registrované sociálne podniky. Je zrejmé, že zákonodarca týmto jasne vyjadril svoj úmysel podporiť registrované sociálne podniky pri ich činnostiach bez toho, aby museli plniť dodatočné požiadavky týkajúce sa prípadného narušenia hospodárskej súťaže

Aktuálne znenie § 27 ods. 3 písm. c) zákona o DPH, účinné ku dňu odoslania návrhu zo strany uchádzača (t. j. k 17. 01. 2025), už túto podmienku neobsahuje. Podľa novej právnej úpravy sa na tovary a služby, ktoré v rámci aktivít sociálnej ekonomiky dodáva registrovaný sociálny podnik, uplatňuje znížená sadzba dane vo výške 5% bez akýchkoľvek ďalších podmienok týkajúcich sa narušenia hospodárskej súťaže. Uchádzač považuje úmysel zákonodarcu za jednoznačne preukázaný, keď po novele Zákona o DPH už ustanovenie neobsahuje tieto podmienky.

Z tohto dôvodu je zrejmé, že Obstarávateľ aplikoval na našu situáciu neaktuálne a nesprávne ustanovenie zákona o DPH, čím sa dopustil závažného pochybenia, ktoré má priamy dopad na posúdenie návrhu Uchádzača. V čase podania návrhu zo strany uchádzača platilo a stále platí znenie zákona po novele, ktoré jasne stanovuje zníženie sadzby DPH vo výške 5%.

Uchádzač zdôrazňuje, že všetky kroky, ktoré podnikol v súvislosti s podaním návrhu na plnenie verejného obstarávania, sú v plnom súlade s príslušnými platnými právnymi predpismi. Ako registrovaný sociálny podnik je Uchádzač povinný dodržiavať všetky zákonné požiadavky, ktoré sa na nás vzťahujú, vrátane pravidiel uplatnenia zníženej sadzby DPH.

Činnosť Uchádzača je riadená platným znením zákona o DPH, ktoré Uchádzača, ako registrovaný sociálny podnik, oprávňuje uplatniť zníženie sadzby DPH vo výške 5%. Uchádzač nemá inú možnosť, než postupovať v súlade s týmito predpismi. Uchádzač teda považuje svoje konanie za plne zákonné a nevyhnutné.

K (ne)možnosti účasti registrovaných sociálnych podnikov na verejnom obstarávaní inom, ako na verejnom obstarávaní výlučne pre registrované sociálne podniky.

Uchádzač v celom rozsahu rozporuje tvrdenie Obstarávateľa, že „zákonodarca neumožňuje registrovaným sociálnym podnikom účasť na verejnom obstarávaní inom, ako na verejnom obstarávaní výlučne pre registrované sociálne podniky“. Uchádzač považuje toto tvrdenie za nezákonné, nesprávne a neodôvodnené.

Obstarávateľ v žiadnom prípade nepredložil relevantný dôkaz ani neodkázal na konkrétne ustanovenie zákona, ktoré by toto tvrdenie podporovalo. Naopak, platná legislatíva

neobmedzuje registrované sociálne podniky v účasti na verejných obstarávaníach, ktoré nie sú výlučne určené pre registrované sociálne podniky.

Súčasná právna úprava v oblasti verejného obstarávania umožňuje registrovaným sociálnym podnikom účasť na verejných obstarávaníach za podmienok stanovených v príslušných ustanoveniach Zákona o VO. Tento zákon neobsahuje žiadnu explicitnú normu, ktorá by výslovne zakazovala registrovaným sociálnym podnikom účasť na verejných obstarávaníach, ktoré nie sú určené výlučne pre sociálne podniky.

Rovnako nie je ani opodstatnené tvrdenie Obstarávateľa, že existencia verejných obstarávaní výlučne určených pre registrované sociálne podniky obmedzuje ich možnosť účasti na iných verejných obstarávaníach. Registrované sociálne podniky sa môžu uchádzať o verejné obstarávanie rovnako ako akýkoľvek iný hospodársky subjekt, ak spĺňajú príslušné podmienky stanovené v súťaži, a to bez ohľadu na to, či sa súťaž týka výlučne registrovaných sociálnych podnikov, alebo aj iných typov podnikateľov.

Tvrdenie Obstarávateľa je preto v rozpore s platnou legislatívou, a je na ňom, aby doložil akýkoľvek relevantný právny základ, ktorý by jeho vyjadrenie podporoval. Bez tohto dôkazu je uvedené tvrdenie nesprávne a nezákonné.

Uchádzač si v tejto časti dovoľí poukázať aj na metodické usmernenie Úradu pre verejné obstarávanie (ďalej len „ÚVO“) č. 4983-5000/2024 zo dňa 24.01.2024 (ďalej len „Metodické usmernenie“), ktoré sa týka účasti registrovaných sociálnych podnikov na verejných obstarávaníach. Toto usmernenie jasne vyjadruje stanovisko ÚVO k niektorým podstatným otázkam, ktoré sú relevantné aj pre prípad Uchádzača, a to konkrétne:

- a. ÚVO potvrdzuje, že z pohľadu verejného obstarávania je irelevantné, kto je zriaďovateľom registrovaného sociálneho podniku, ak tento podnik spĺňa všetky požiadavky stanovené v Zákone o VO. Podľa Metodického usmernenia, ak ponuka registrovaného sociálneho podniku spĺňa podmienky súťaže, verejný obstarávateľ je povinný túto ponuku vyhodnotiť v súlade s príslušnými pravidlami;*
- b. ÚVO uviedol, že neexistuje právny dôvod, ktorý by vylučoval účasť registrovaných sociálnych podnikov na verejných obstarávaníach na stavebné práce. Týmto sa vyvracia akákoľvek analógia medzi definíciou sociálneho podniku v Zákone o sociálnej ekonomike a obmedzeniami pre účasť na stavebných prácach. Podľa Metodického usmernenia, ak registrovaný sociálny podnik spĺňa požiadavky účasti na verejnom obstarávaní podľa Zákona o VO, môže sa uchádzať o zákazky na uskutočnenie stavebných prác;*
- c. ÚVO v metodickom usmernení potvrdil, že verejný obstarávateľ by mal pri hodnotení ponúk zohľadniť rozdielne daňové statusy uchádzačov, ktoré môžu ovplyvniť výšku ponúkanej ceny. Zároveň upozornil, že požiadavka na úpravu ponuky uchádzača, ktorý si uplatňuje zníženu sadzbu DPH, je nesprávna a môže viesť k skresleniu a zavádzaniu.*

Týmto sa ÚVO stotožňuje s výkladom právnych predpisov Uchádzača, ktorý podporuje právo Uchádzača, ako registrovaného sociálneho podniku, zúčastniť sa na verejných obstarávaníach za podmienok, ktoré sú v súlade so zákonom. Metodické usmernenie úradu jednoznačne potvrdzuje, že registrované sociálne podniky sa môžu uchádzať o verejné obstarávanie na rovnakých podmienkach ako iní uchádzači, a to aj v prípadoch, ktoré zahŕňajú stavebné práce, a že znížená sadzba DPH nemá byť dôvodom na úpravu ponúk.

Na základe vyššie uvedených skutočností a Metodického usmernenia, je zrejmé, že postup Obstarávateľa pri úprave cenovej ponuky Uchádzača nie je v súlade s platnými právnymi predpismi. Metodické usmernenie úradu jednoznačne potvrdzuje, že verejný obstarávateľ nemá právomoc požadovať od registrovaného sociálneho podniku úpravu jeho ponuky tak, aby zohľadňovala zníženu sadzbu DPH, ak táto sadzba je legálne uplatniteľná. Na podklade

objasnenia skutkového a právneho stavu je evidentné, že sa verejný obstarávateľ dopustil vážnych pochybení pri právnej kvalifikácii nároku na aplikovanie zníženej sadzby DPH uchádzačom, čo malo za následok vykonanie úkonu v rozpore s právnym stavom. Verejný obstarávateľ vychádzal z neaktuálneho právneho predpisu z čoho vyplynuli mnohé nesprávne úvahy, interpretácie a závery.

Týmto krok obstarávateľa, ktorý upravil cenu uchádzača a požiadal o prepočítanie DPH, bol nielen v rozpore so základnými zásadami verejného obstarávania, ale aj so správnym výkladom platnej legislatívy. Postup Obstarávateľa, ktorý neakceptuje zníženie sadzby DPH, je nezákonný, pretože narušuje rovnosť účastníkov a porušuje zásadu objektívneho hodnotenia ponúk, ako aj zásadu transparentnosti a spravodlivosti. Uchádzač v dobrej viere a v súlade s platnými právnymi predpismi predložil ponuku s uplatnenou zákonnou zníženou sadzbou DPH. Krok Obstarávateľa, úprava návrhu na plnenie kritérií, preto Uchádzač považuje za neakceptovateľný a nezákonný.

K porušovaniu hospodárskej súťaže

Uchádzač sa už k problematike údajného porušovania hospodárskej súťaže sčasti vyjadril v predchádzajúcich častiach svojho vyjadrenia. Avšak pre úplnosť a dôkladné objasnenie celej situácie si dovoľuje doplniť ďalšie relevantné skutočnosti.

Uchádzač v celom rozsahu odmieta tvrdenie Obstarávateľa, že konaním Uchádzača došlo k porušeniu princípov rovnakého zaobchádzania, nediskriminácie hospodárskych subjektov, transparentnosti, proporcionality, hospodárnosti a efektívnosti, alebo že Uchádzač narušil čestnú hospodársku súťaž tým, že ako registrovaný sociálny podnik navrhol celkovú cenu za predmet zákazky so zníženou sadzbou DPH vo výške 5%.

Ako už Uchádzač vyššie viackrát uviedol, ako registrovaný sociálny podnik postupuje v súlade s platnou legislatívou a uplatňuje si zákonnú zníženie sadzby DPH. Tento postup je v súlade s právnym rámcom, ktorý Uchádzač nemá možnosť autonómne obísť či pozmeniť.

Tvrdenie Obstarávateľa, že Uchádzač svojím konaním porušuje zákon č. 187/2021 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o ochrane hospodárskej súťaže“), je neopodstatnené. Uchádzač nenaplnia žiadnu skutkovú podstatu, ktorú definuje Zákon o ochrane hospodárskej súťaže ako protisúťažné konanie. Konanie uchádzača je priamo vyvolané legislatívnymi požiadavkami, ktoré sú mu uložené ako registrovanému sociálnemu podniku.

V tejto súvislosti je nevyhnutné poukázať na komentár k § 5 Zákona o ochrane hospodárskej súťaže, ktorý hovorí o tzv. objektívnej nevyhnutnosti ako o faktore nezávislom od podnikateľa v dominantnom postavení, pričom táto nevyhnutnosť môže vyplývať z rôznych legislatívnych požiadaviek. V tomto prípade Uchádzač koná v súlade so zákonnými požiadavkami a nerealizuje autonómne konanie, ktoré by obmedzovalo hospodársku súťaž.

V kontexte otázky protisúťažného konania a zákonnej povinnosti spoločnosti ako uchádzača vo verejnom obstarávaní Uchádzač poukazuje aj na rozsudok Súdného dvora EÚ zo 16. mája 2000 vo veci C-83/98 (Komisia a Francúzsko proti Ladbroke Racing Ltd.), ktorý ustanovil nasledovné:

- a. V zmysle predmetného rozsudku sa pravidlá hospodárskej súťaže, konkrétne články 101 a 102 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (predtým označované ako články 81 a 82), vzťahujú len na protisúťažné správanie, ktoré podnikateľ vykonáva z vlastnej iniciatívy. To znamená, že tieto články sa aplikujú len vtedy, keď podnik sám, nezávisle a vedome koná tak, aby obmedzil alebo narušil hospodársku súťaž;
- b. Ak však národná legislatíva priamo určuje podmienky, ktoré podnik musí dodržiavať, a neumožňuje mu voľný výber v konaní (napríklad vo forme povinného uplatňovania určitej sadzby DPH), neexistuje priestor na autonómne rozhodovanie podniku o tom, ako sa zapojí do súťaže. Inými slovami, ak zákon presne určuje pravidlá, ktoré podnik

musí dodržiavať, a tieto pravidlá obmedzujú možnosť samostatného rozhodovania, pravidlá hospodárskej súťaže sa neuplatnia. V prípade Uchádzača ide o presne takú situáciu, keď zákon vyžaduje uplatnenie zníženej sadzby DPH pre registrované sociálne podniky. Uchádzač nemal možnosť sa sám rozhodnúť o tejto výhode, preto jeho konanie nie je protisúťažné a nemôže dôjsť k porušeniu pravidiel hospodárskej súťaže.

Navyše, Uchádzač svojím konaním nezneužíva svoje postavenie, ale naopak, plní všetky zákonom predpísané podmienky a podáva ponuku v súlade s právnym rámcom pre registrované sociálne podniky. Obstarávateľ je povinný rešpektovať osobitný status Uchádzača.

Na záver tejto časti Uchádzač uvádza, že tvrdenia Obstarávateľa, že Uchádzač porušuje zásady ochrany hospodárskej súťaže či iné princípy verejného obstarávania, sú nepodložené, nesprávne a v priamom rozpore s platnou legislatívou. Uchádzač postupuje transparentne, v súlade so zákonom a akceptuje všetky relevantné legislatívne požiadavky uložené zákonodarcom, ktoré sú v prospech spoločenského záujmu na podpore sociálnych podnikov.

Vyvrátenie tvrdenia o nesúlade realizácie zákazky prostredníctvom subdodávateľov so sociálnymi cieľmi registrovaného sociálneho podniku

Uchádzač nesúhlasí s tvrdením Obstarávateľa, že realizácia zákazky prostredníctvom subdodávateľov vylučuje akúkoľvek možnosť plnenia sociálnych cieľov registrovaného sociálneho podniku. Tento názor je nesprávny a nie je v súlade so Zákom o sociálnej ekonomike.

Podľa Zákona o sociálnej ekonomike je registrovaný sociálny podnik oprávnený vykonávať svoju činnosť v súlade so svojimi sociálnymi cieľmi a princípmi bez ohľadu na to, či plnenie zákazky zabezpečuje prostredníctvom vlastných zamestnancov alebo subdodávateľov. Skutočnosť, že Uchádzač plánuje realizovať časť plnenia prostredníctvom subdodávateľov, nie je žiadnym spôsobom v rozpore s právnymi predpismi ani s plnením jeho sociálnych cieľov.

Podľa § 5 ods. 1 písm. c) Zákona o sociálnej ekonomike platí:

„Sociálnym podnikom je subjekt sociálnej ekonomiky, v ktorom k dosahovaniu pozitívneho sociálneho vplyvu prispievajú tovary alebo služby, ktoré vyrába, dodáva, poskytuje alebo distribuuje, alebo k nemu prispieva spôsob ich výroby alebo poskytovania.“

Uvedené ustanovenie definuje sociálny podnik a jeho činnosť v kontexte plnenia sociálnych cieľov. Konkrétne sa uvádza, že sociálny podnik môže prispievať k dosahovaniu pozitívneho sociálneho vplyvu prostredníctvom tovarov a služieb, ktoré vyrába, dodáva alebo poskytuje. Zákon o sociálnej ekonomike teda nevylučuje, že sociálny podnik môže plniť svoje sociálne ciele aj v prípade, že využíva subdodávateľov na plnenie svojich záväzkov. Pokiaľ podnikateľský subjekt spĺňa podmienky zákona o sociálnych podnikoch, môže dodržiavať princípy sociálnej ekonomiky aj pri outsourcingu časti prác na subdodávateľov.

Využívanie subdodávateľov je navyše bežnou a zákonom povolenou praxou registrovaných sociálnych podnikov, najmä v odvetviach, ako je stavebníctvo, kde sú zložité zákazky často zabezpečované viacerými subjektmi. To je možné overiť aj v registri sociálnych podnikov, kde nájdeme viaceré príklady sociálnych podnikov, ktoré týmto spôsobom realizujú svoje zákazky, pričom stále naplňajú svoje sociálne ciele. Uchádzač sa týmto teda nijak neodchyľuje od zákonného rámca a postupuje v súlade so všetkými relevantnými predpismi.

V tejto súvislosti Uchádzač poukazuje na metodické usmernenie ÚVO č. 8000-5000/2020 zo dňa 09. 06. 2020 (ďalej len „Metodické usmernenie 2“), v zmysle ktorého sa ÚVO vyjadril k využívaniu subdodávateľov a uplatneniu zníženej sadzby DPH pre registrované sociálne podniky.

Konkrétne sa v Metodickom usmernení 2 ÚVO vyjadril, že v prípade, že zákazka nie je vyhradená pre registrované sociálne podniky podľa § 36a, resp. § 108 ods. 2 Zákona o VO, registrovaný sociálny podnik má status štandardného hospodárskeho subjektu (čo je skutočnosť, na ktorú v Oznámení poukázal aj sám Obstarávateľ). V takomto prípade môže

registrovaný sociálny podnik na realizáciu zákazky využiť subdodávateľov rovnako ako ktorýkoľvek iný hospodársky subjekt. Tento postup nie je v rozpore so Zákonom o sociálnej ekonomike, keďže registrovaný sociálny podnik aj pri využívaní subdodávateľov pokračuje v plnení svojich sociálnych cieľov. Rovnako aj využívanie subdodávateľov neodporuje žiadnemu zákonnému predpisu a nie je prekážkou realizácie zákazky.

Pre úplné vysvetlenie prílohy č.2 návrhu zmluvy súťažných podkladov uvádzame nasledovné:

P. č.	Obchodné meno a sídlo, IČO subdodávateľa	% podiel na zákazke	Predmet subdodávok	Osoba oprávnená konať za subdodávateľa (meno a priezvisko, adresa pobytu, dátum narodenia)
1	AA	25	Stavebná časť	aa
2	BB	35	Stavebná čas. Elektro NN+SLP	bb
3	CC	15	Výplne otvorov	cc
4	DD	25	UK, ZTI, VZT, Prípojky inž. sietí	dd

- A. Spoločnosť EE registrovaný sociálny podnik bude realizáciu diela vykonávať formou tzv. vlastného prispôbeného duálneho vzdelávania, vlastného plánu realizácie. Podstata spočíva v začleňovaní svojich pracovníkov do realizácie diela pod vedením stavbyvedúceho a tzv. tútorov - mentorov zo spoločností ktoré na dané jednotlivé oddiely a činnosti rozpočtu majú oprávnených, vyškolených a certifikovaných zamestnancov. Uvedené zabezpečí realizáciu jednotlivých oddielov v požadovanej kvalite a zároveň pracovníci spol. EE budú nadobúdať pracovné návyky, a rozvíjať svoje odborné znalosti a pracovné skúsenosti za účelom zvýšenia svojej pracovnej kvalifikácie, nadobudnutia - osvojenia si pracovných návykov tak aby aj v budúcnosti boli konkurencie schopnejšími a uplatniteľnými na pracovnom trhu čím je naplnený sociálny rozmer, Primárnym cieľom uchádzača je dosahovanie pozitívneho merateľného sociálneho vplyvu a to spoločensky prospešnou činnosťou v oblasti zamestnanosti a regionálneho rozvoja a to prostredníctvom výkonu hospodárskej činnosti.
- B. Percentuálny podiel na zákazke, stĺpec 3 v tabuľke prílohy č.2 zmluvy o dielo je teda v našom prípade len vyjadrením cca matematickej hodnoty jednotlivých oddielov rozpočtu, upozorňujeme nie je to hodnota ktorá by bola zmluvnou cenou jednotlivých subdodávateľov. Pre spresnenie uvádzam že samotnú fyzickú realizáciu budú vykonávať zmiešané „partie,, a pre % porovnanie pracovníci spol. EE vykonajú práce v objeme cca 85% a zostatok cca 15% objemu výkonu fyzických prác budú tútori resp. mentori subdodávateľov.
- C. Záverom problematiky % podielu možných subdodávateľov na predmete diela uvádzame že samotný výkon- realizácia prác subdodávateľov bude max. do 15% objemu prác - podotýkam prác, nie dodávok materiálov jednotlivých oddielov.
- D. Materiál a komponenty potrebné k realizácii diela bude zhotoviteľ nakupovať z veľkoskladov resp. porovnaním cien od subdodávateľov, ktorí vzhľadom na svoju špecializáciu na jednotlivé profesie a činnosti majú výhodnejšie ceny.
- E. Už v odpovedi požiadavky vysvetlenia č.2 obstarávateľa, ktorá však bola inak formulovaná sme odpovedali, že uvedená príloha sa bude upravovať „v súlade s §41

ods. 3 ZVO a bodu 11.2 prílohy SP č.7 zmluva o dielo najneskôr v čase uzatvárania zmluvy resp. minimálne 3 pracovné dni predtým zaktualizujeme prílohu č.2 zmluvy o dielo s objednávatelom, to jest uvedieme v danej prílohe č. 2 - zmluvy údaje o všetkých známych subdodávateľoch“. Vo vašom oznámení zo dňa 27.3.2025 je už otázka resp. pripomienka ohľadne % podielu subdodávateľov formulovaná iným spôsobom a odpoveď na danú otázku zo strany zhotoviteľa tzv. Plán realizácie je uvedená v odsekoch A, B, C, D bodu 43.(...)“

46. Úrad uvádza, že v rámci prvého okruhu námietok je potrebné zodpovedať niekoľko otázok vo vzťahu k účasti registrovaných sociálnych podnikov na procese zadávania zákaziek, a to:
- a) Môže sa registrovaný sociálny podnik zúčastniť verejného obstarávania, ktoré nie je vyhradené pre registrované sociálne podniky?
 - b) Môže registrovaný sociálny podnik využívať subdodávateľov?
 - c) Môže registrovaný sociálny podnik predložiť ponuku, v rámci ktorej si uplatní zníženú sadzbu DPH 5 %?

47. Vo vzťahu k prvej a druhej otázke, a to otázke možnosti účasti registrovaných sociálnych podnikov vo verejnom obstarávaní, ktoré nie je vyhradené pre registrované sociálne podniky a otázke využívania subdodávateľov registrovaným sociálnym podnikom úrad poukazuje na metodické usmernenie č. č. [8000-5000/2020](#) zo dňa 08. 06. 2020, v rámci ktorého bolo poskytnuté usmernenie v obdobnej situácii, aká je posudzovaná v rámci tohto námietkového konania. Dopytujúci subjekt sa pýtal úradu, či môže sociálny podnik vo všeobecnosti realizovať práce v podstatnom rozsahu subdodávateľsky a či sa v prípade využívania kapacít iných subjektov nevytráca plánovaný zámer pri využívaní sociálnych podnikov. Úrad poskytol dopytujúcemu nasledovnú odpoveď, cit.: „*K prvej nastolenej otázke úrad uvádza, že je potrebné rozlišovať dve situácie. Prvá, kedy sa registrovaný sociálny podnik prihlási do zákazky vyhradenie podľa § 36a, resp. 108 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní pre registrované sociálne podniky, chránené dielne a chránené pracoviská. V uvedenej situácii má status registrovaného sociálneho podniku. Realizácia zákazky prostredníctvom subdodávateľov by v takomto prípade mohla mať za následok obídienie účelu zákona o verejnom obstarávaní a obmedzenie hospodárskej súťaže, keďže cieľom zákonodarcu je v prípade vyhradenia pre daný typ subjektu zapojiť do procesu verejného obstarávania aj znevýhodnené subjekty.*

Naopak v prípade, ak zákazka nie je vyhradená pre registrované sociálne podniky, chránené dielne a chránené pracoviská úrad zastáva názor, že sociálny podnik má status „štandardného“ hospodárskeho subjektu, ktorý môže na realizáciu zákazky využiť aj subdodávateľov ako iné hospodárske subjekty zúčastňujúce sa na zákazke. V takomto prípade je výlučne úlohou verejného obstarávateľa posúdiť v súlade so stanovenými súťažnými podmienkami, či ich uchádzač spĺňa. Zákon o verejnom obstarávaní dáva verejnému obstarávateľovi k dispozícii viaceré nástroje, prostredníctvom ktorých môže zabezpečiť overenie spôsobilosti uchádzačov napr. stanovením podmienok účasti týkajúcich sa odbornej a technickej spôsobilosti, stanovením kritérií na vyhodnotenie ponúk alebo napr. využitím inštitútu vysvetlenia podľa § 40 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní.

Úrad zároveň uvádza, že je vhodné, aby verejný obstarávateľ previazal uplatnenie požiadaviek stanovených v súťažných podmienkach aj so zmluvnými podmienkami, ktoré by mali obsahovať rozsah vyhradenia podľa § 38 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní a zároveň by mali obsahovať aj sankcie za prípadné porušenie napr. v podobe zmluvnej pokuty prípadne odstúpenia od zmluvy.“

48. Z uvedeného metodického usmernenia teda vyplýva, že **verejného obstarávania, ktoré nie je vyhradené pre registrované sociálne podniky, sa môže zúčastniť aj registrovaný sociálny podnik**, pričom sa na neho hľadá ako na štandardný hospodársky subjekt. Zároveň, v prípade, že sa do verejného obstarávania zapojí sociálny podnik ako štandardný hospodársky subjekt, je v zmysle platnej legislatívy **umožnené takému uchádzačovi využiť na plnenie predmetu zákazky aj subdodávateľov**. Zároveň úrad dodáva, že k prípadnému obchádzaniu daňových povinností zo strany registrovaných sociálnych podnikov v prípade ako opisuje navrhovateľ sa úrad nemôže vyjadriť, nakoľko úrad z hľadiska jeho pôsobnosti nie je gestorom a ani kontrolným orgánom zákonnosti aplikácie práva na úseku správy daní a odvodov a zároveň ide o situáciu, ktorú je možné vyhodnotiť až *ex post*. Inými slovami povedané, úrad nemôže prejudikovať, či úspešný uchádzač v budúcnosti bude porušovať zákonné pravidlá stanovené pre registrované sociálne podniky, nakoľko posúdenie tejto otázky je v kompetencii iných orgánov štátnej správy.
49. Uvedené závery vo vzťahu k možnosti účasti registrovaného sociálneho podniku vo verejnom obstarávaní nepriamo vyplývajú aj z metodického usmernenia č. 17337-5000/2024 zo dňa 20. 11. 2024, v rámci ktorého bola posudzovaná situácia, či verejný obstarávateľ v situácii, keď na druhom mieste sa umiestnil registrovaný sociálny podnik s uplatnenou 10 % DPH, môže upraviť jeho cenu znížením DPH na 5 %, a to z dôvodu legislatívnych zmien. Úrad v predmetnom metodickom usmernení okrem iného konštatoval, cit.: „*Úrad vo všeobecnosti odporúča (vychádzajúc z premisy, že ide o neštandardnú situáciu, ktorú zákon o verejnom obstarávaní explicitne nepredpokladá/neupravuje a nie je súladné s predpismi finančného práva uzatvárať zmluvu s „neplatnou“, resp. neaktuálnou DPH) v situácii, keď ponuky boli predložené v roku 2024 s DPH 20% (resp. 10%) ale ich vyhodnotenie, resp. plnenie zmluvy prebehne až v roku 2025, keď sú už účinné nové sadzby DPH (zvýšenie na 23%, prípadne zníženie na 19% pri niektorých tovaroch a službách alebo zníženie na 5% pri registrovaných sociálnych podnikoch) postup, pri ktorom verejný obstarávateľ sám prepočíta ceny uvedené v ponukách uchádzačov v súlade s DPH účinnou od 1.1.2025. (...) Vo Vami opísanom prípade ide o postup superreverznej verejnej súťaže, v ktorom ste ponuky vyhodnotili na základe zvoleného kritéria - najnižšia cena, analogicky je teda potrebné „vrátiť“ sa do hodnotenia kritéria najnižšia cena a prepočítať jednotlivé ponuky v zmysle vyššie uvedeného, nakoľko plnenie bude prebiehať po 1. 1. 2025, t. j. v čase účinnosti vyššej, či nižšej DPH v závislosti od statusu uchádzača a predmetu plnenia. Následne bude prebiehať vyhodnotenie uchádzača, ktorý sa umiestnil na prvom mieste v poradí v súlade s § 66 ods. 7 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní, v spojení s 55 ods. 1 cit. zákona.“* Aj z uvedeného metodického usmernenia vyplýva, že verejného obstarávania sa môže zúčastniť hospodársky subjekt bez ohľadu na jeho daňový status. Úrad zároveň dodáva, že **zákon o verejnom obstarávaní v žiadnom zo svojich ustanovení priamo či nepriamo nezakazuje účasť registrovaným sociálnym podnikom aj v takých verejných obstarávaníach, ktoré nie sú vyhradené pre registrované sociálne podniky**.
50. Vyššie uvedené metodické usmernenie zároveň poskytuje odpoveď aj na ďalšiu otázku, a to na možnosť uplatnenia zníženej DPH 5 % v zákazkách nevyhradených pre registrované sociálne podniky. Z predmetného metodického usmernenia vyplýva, že výsledná ponuková cena je určovaná (v prípade, ak kritérium na vyhodnotenie ponúk je najnižšia cena s DPH) v závislosti od daňového statusu uchádzača, t. j. či si uchádzač uplatňuje DPH vo výške 5 %, 19 % alebo 23 %. Z uvedeného teda vyplýva, že registrovaný sociálny podnik môže predkladať ponuku, v rámci ktorej zarátal zníženu DPH 5 % vyplývajúcu z jeho daňového statusu. Uvedené závery podporuje aj metodické usmernenie č. [4983-5000/2024](#) zo dňa 22. 02. 2024, v rámci ktorého

sa dopytujúci subjekt okrem iného pýtal aj na otázku, cit.: „Môže verejný obstarávateľ takéhoto uchádzača požiadať, aby v rámci vysvetlenia opravil cenovú ponuku tak, že namiesto 10 % bude uvedená 20 % hodnota DPH?“ Úrad na uvedenú otázku dopytujúceho odpovedal nasledovne, cit.: „(...) zákon o verejnom obstarávaní sa nezaoberá otázkou daňového statusu jednotlivých uchádzačov, resp. výškou sadzby DPH, ktorá sa na nich vzťahuje. Podľa prvej vety uvedenej v § 44 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní, cit.: „Verejný obstarávateľ a obstarávateľ vyhodnocujú ponuky na základe objektívnych kritérií na vyhodnotenie ponúk, ktoré súvisia s predmetom zákazky, s cieľom určiť pre neho ekonomicky najvýhodnejšiu ponuku“. V prípade, ak sa ponuky uchádzačov vyhodnocujú na základe najnižšej ceny⁵, verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ hľadá takú ponuku, ktorá ho bude stáť vynaloženie čo najmenšieho objemu finančných prostriedkov. Tento výsledok (založený na vynaložení najmenšieho objemu finančných prostriedkov) teda môže závisieť aj od daňového statusu uchádzača, ktorým je napr. registrovaný sociálny podnik, ktorý si môže uplatňovať zníženú sadzbu DPH 10 % zo základu dane.⁶ Je v záujme každého uchádzača, aby ponuka, ktorou sa uchádza o konkrétnu zákazku, bola vypracovaná v súlade s požiadavkami verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa, ktorý by sa mal pri nastavovaní podmienok konkrétnej súťaže pripraviť na skutočnosť, že ponuky môžu predložiť uchádzači s rôznymi daňovými statusmi, resp. subjekty, ktoré si môžu uplatňovať rozdielne sadzby DPH.

Vo Vašej žiadosti navrhovaný postup, že verejný obstarávateľ v rámci vyhodnotenia ponuky uchádzača, ktorý je registrovaným sociálnym podnikom, tohto uchádzača požiada o vysvetlenie jeho ponuky s tým, aby jeho ponuka namiesto 10 % sadzby DPH bola upravená do takej podoby, aby zohľadňovala 20 % sadzbu DPH, ktorá by v konečnom dôsledku bola skreslená a zavádzajúca, považujeme za nesprávny, nakoľko by umelo navyšovala ponuku uchádzača.“ Z uvedeného metodického usmernenia je zrejmé, že úrad nepovažuje za vhodné, aby bola výška DPH uchádzača, ktorý je sociálnym podnikom umelo navýšená len z dôvodu, že sociálny podnik ako hospodársky subjekt, ktorý sa môže uchádzať o zákazku má nižšiu sadzbu DPH ako ostatní uchádzači, ktorí nie sú sociálnymi podnikmi a majú povinnosť si účtovať 23 % sadzbu DPH. To znamená, že **registrovaný sociálny podnik sa môže zúčastniť verejného obstarávania a svoju ponuku pripraviť so zohľadnením svojho daňového statusu, t. j. v tomto prípade uplatniť si zníženú DPH vo výške 5 %.**

51. Vo vzťahu k tvrdeniam navrhovateľa o porušení princípu rovnakého zaobchádzania, resp. nedovoleného zvýhodňovania úspešného uchádzača úrad uvádza, že možnosť uplatniť si zníženú DPH vo výške 5 % nie je možné považovať za nedovolené zvýhodňovanie uchádzača, ale je nutné na to nazerať ako na konkurenčnú výhodu, ako to vyplýva aj z metodického usmernenia uvedeného v predchádzajúcom bode tohto rozhodnutia. Cieľom kontrolovaného vo verejnom obstarávaní je získať plnenie za čo najnižšiu cenu (kontrolovaný stanovil kritérium na vyhodnotenie ponúk len najnižšiu cenu s DPH), preto nie je dôvodné, aby nejaká ponuka bola umelo navyšovaná len z toho titulu, že iný uchádzač je povinný si uplatniť DPH vo výške 23 % (resp. si nemôže uplatniť zníženú sadzbu DPH). Úrad v uvedenej súvislosti poukazuje aj na príklad, kedy začínajúci hospodársky subjekt ešte nie je platcom DPH a teda pri predkladaní ponuky do verejného obstarávania nemusí k cene pripočítať žiadnu DPH. Aj v tomto prípade dochádza k určitému „zvýhodneniu“ takéhoto hospodárskeho subjektu, s ktorým však platná legislatíva počíta a uvedenému hospodárskemu subjektu nemá byť dopočítaná DPH, len preto, aby tým nedochádzalo k narušeniu hospodárskej súťaže vo vzťahu k ostatným uchádzačom.

⁵ § 44 ods. 3 písm. c) zákona o verejnom obstarávaní

⁶ § 27 ods. 2 písm. b) zákona o DPH

52. Úrad v súvislosti s účasťou sociálnych podnikov vo verejných obstarávaní iných ako vyhradených zákazkách pre sociálne podniky poukazuje aj na zmenu § 27 ods. 3 písm. c) zákona o DPH, ktorú uviedol aj úspešný uchádzač vo svojej odpovedi zo dňa 28. 03. 2025. Kým uvedené ustanovenie platné do 30. 06. 2024 znelo nasledovne, cit.: „*tovary a služby, ktoré v rámci aktivít sociálnej ekonomiky registrovaný sociálny podnik, ktorý 100 % svojho zisku po zdanení používa na dosiahnutie svojho hlavného cieľa, dodáva oprávnenému zákazníkovi, ak tým nedochádza k narušeniu hospodárskej súťaže nezlučiteľnému s vnútorným trhom, pričom oprávneným zákazníkom je osoba iná ako zdaniteľná osoba, ak je fyzickou osobou, subjektom sociálnej ekonomiky alebo subjektom verejnej správy.*“, súčasné znenie uvedeného ustanovenia je nasledovné: „*tovary a služby, ktoré v rámci aktivít sociálnej ekonomiky dodáva registrovaný sociálny podnik, ktorý 100 % svojho zisku po zdanení používa na dosiahnutie svojho hlavného cieľa.*“ Ako je zrejmé z aktuálneho znenia platného zákona o DPH, zákonodarca odstránil podmienku, že sociálny podnik si môže uplatniť zníženú sadzbu DPH, ak tým nedochádza k narušeniu hospodárskej súťaže nezlučiteľnému s vnútorným trhom. Súčasne platná legislatíva tak umožňuje sociálnym podnikom zapájať sa do verejných obstarávaní, aj keď môžu byť oproti ostatným uchádzačom zvýhodnení nižšou sadzbou DPH.
53. Okrem už uvedených skutočností navrhovateľ v námietkach poukazuje aj na znenie § 10 ods. 3 zákona o verejnom obstarávaní, v zmysle ktorého sa príprava a zadávanie zákaziek, koncesií a súťaže návrhov vrátane ich klasifikácie podľa § 5 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní nesmú realizovať so zámerom nedovoleného uplatnenia výnimky z tohto zákona alebo narušenia hospodárskej súťaže bezdôvodným zvýhodnením alebo znevýhodnením určitých hospodárskych subjektov. Úrad k uvedenému ustanoveniu uvádza, že v tomto prípade nedošlo k nedovolenému uplatneniu výnimky, pretože kontrolovaný nezadal zákazku priamo úspešnému uchádzačovi ako sociálnemu podniku v zmysle výnimky zo zákona o verejnom obstarávaní (§ 1 ods. 13 písm. u) zákona o verejnom obstarávaní), ani uplatnením § 110 ods. 5 písm. a), ale postupoval bežným postupom pre podlimitné zákazky podľa § 110 zákona o verejnom obstarávaní, bez obmedzenia pre hospodárske subjekty.
54. Úrad na základe vyššie uvedených skutočností dospel k záveru, že kontrolovaný sa nielenže zaoberal tým, či bol úspešný uchádzač v tomto procese verejného obstarávania oprávnený aplikovať zníženú sadzbu 5 % DPH na predmetnú zákazku, ale posudzoval uvedenú ponuku aj s ohľadom na súlad s princípom hospodárskej súťaže v porovnaní s ostatnými predloženými ponukami. Úrad sa tak stotožňuje s argumentáciou kontrolovaného, ktorá vychádza z odpovede úspešného uchádzača zo dňa 28. 03. 2025, že v tomto procese posudzovania ponuky úspešného uchádzača postupoval v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní.
55. Na základe vyššie uvedených skutočností úrad uvádza, že v postupe kontrolovaného nezistil pochybenia v zmysle § 53 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní, ani pochybenia v zmysle § 10 ods. 2 tohto zákona, t. j. že by kontrolovaný v uvedenom procese verejného obstarávania postupoval v rozpore s princípmi verejného obstarávania. Z uvedeného dôvodu považuje úrad námietky navrhovateľa v tejto časti **za neopodstatnené**.
56. V druhej časti námietok navrhovateľ namieta, že ponuka úspešného uchádzača vyvoláva pochybnosti o jej realizovateľnosti a serióznosti, vzhľadom na podiel subdodávok odhadovaných navrhovateľom. Z odpovede úspešného uchádzača zo dňa 28. 03. 2025 vyplýva, že podiely subdodávateľov na plnení predmetu zákazky by mali byť, cit.: „*max. do 15% objemu prác - podotýkam prác, nie dodávok materiálov jednotlivých oddielov*“. Uvedená odpoveď úspešného uchádzača, tak vyvracia teóriu navrhovateľa, v zmysle ktorej by sa úspešný

uchádzač v prípade, že by jeho subdodávatelia plnili 90 % z celkovej hodnoty stavebných prác a úspešný uchádzač by im musel odvieť 23 % DPH, dostal do straty, nakoľko by mu podľa navrhovateľa výška cenovej ponuky nepostačovala na pokrytie cenových nákladov na subdodávateľov.

57. Úrad uvádza, že navrhovateľ svoje námietky vo vzťahu k mimoriadne nízkej ponuke úspešného uchádzača podložil iba domnienkami o výške plnenia subdodávok, resp. o nemožnosti uplatňovania zníženej DPH zo strany úspešného uchádzača. Ako už úrad konštatoval vyššie, úspešný uchádzač mohol pripraviť svoju ponuku so započítaním zníženej DPH vo výške 5 % a zároveň môže pri realizácii predmetu zákazky využívať aj subdodávateľov. Úrad má za to, že na základe skutočností uvedených úspešným uchádzačom v jeho odpovedi na kontrolovaného oznámenie o úprave ceny (bod 46 tohto rozhodnutia) je zrejmé, že z hľadiska hospodárnosti postupov, ako aj plnenia si záväzkov voči subdodávateľom, úspešný uchádzač preukázal kontrolovanému, že stavebné práce nebudú v prevažnej väčšine plnené subdodávateľmi. Zároveň úrad uvádza, že skutočnosť, že úspešný uchádzač preukazuje podmienku účasti technickej spôsobilosti alebo odbornej spôsobilosti podľa § 34 ods. 1 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní prostredníctvom inej osoby podľa § 34 ods. 3 tohto zákona ešte neznamená, že táto iná osoba bude realizovať celý predmet zákazky, resp. väčšinu predmetu zákazky. Samozrejme platí, že takáto iná osoba sa musí podieľať na plnení, ale to ešte neznamená, že ak uchádzač prostredníctvom inej osoby preukazoval splnenie celej podmienky účasti podľa § 34 ods. 1 písm. b) zákona o verejnom obstarávaní, tak musí iná osoba realizovať aj celý predmet zákazky.
58. Navrhovateľ v tejto časti námietok tiež poukazuje na analógiu zadávania subdodávok pri „in-house“ zákazkách a v prípade zákaziek, ktoré sú zadávané zo strany sociálneho podniku ako úspešného uchádzača subdodávateľom⁷. Úrad nesúhlasí s tvrdením navrhovateľa, že by uvedené prípady bolo možné považovať za obdobné. Kým v prípade „in-house“ zákaziek ide o zákazky, ktoré sú zadávané bez procesu verejného obstarávania subjektom v podriadenej pozícii voči verejným obstarávateľom, ktorí zadávajú zákazku (v zmysle § 1 ods. 8 až 10 zákona o verejnom obstarávaní), v prípade sociálnych podnikov, ktoré nezískali zákazku priamo uplatnením výnimky zo zákona o verejnom obstarávaní, sa úspešnými uchádzačmi mohli stať až na základe výsledku riadneho procesu verejného obstarávania. To znamená, že kým v prípade „in-house“ zákaziek ide o zadanie zákazky „priamo podriadenému subjektu“, a preto následne subdodávateľovi nie je možné zadať časť zákazky priamo, v tomto prípade sa úspešný uchádzač stal úspešným z dôvodu, že predložil kontrolovanému nižšiu ponuku ako predložili ostatní uchádzači⁸, ktorí neboli vylúčení, a teda v rámci procesu verejného obstarávania prebehla regulárna súťaž.
59. V súvislosti s posúdením ponuky úspešného uchádzača ako mimoriadne nízkej ponuky úrad uvádza, že inštitút vysvetlenia mimoriadne nízkej ponuky v rámci fázy vyhodnocovania ponúk sa uplatní až v prípade, keď sa komisii kontrolovaného určitá ponuka vo vzťahu k zákazke javí ako mimoriadne nízka, a následne sa uplatní § 53 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní, t. j. že komisia písomne požiada uchádzača o vysvetlenie týkajúce sa tej časti ponuky, ktoré sú pre jej

⁷ V prípade „in house“ zákaziek nie je možné zadať časť zákazky subdodávateľom, viď napr. metodické usmernenie č. [4371-5000/2022](#) zo dňa 15.03.2022 alebo metodické usmernenie č. [10931-5000/2020](#) zo dňa 30.07.2020.

⁸ Úrad uvádza, že zo Zápisnice z otvárania ponúk vyplýva, že ponuka úspešného uchádzača, nebola najnižšou ponúknutou cenou. V rámci verejného obstarávania bola predložená aj jedna nižšia cenová ponuka, ale predmetný uchádzač bol v zmysle § 40 ods. 6 písm. i) zákona o verejnom obstarávaní z procesu verejného obstarávania vylúčený.

cenu podstatné. Úrad k tejto skutočnosti poukazuje na rozhodnutie Predsedu úradu č. [14724-9000/2024](#) zo dňa 18. 11. 2024, v ktorom Predseda úradu konštatoval, cit.: „83. *Vychádzajúc z citovanej judikatúry predsedu úradu uvádza, že prvým krokom, ktorý je verejný obstarávateľ v súvislosti s inštitútom mimoriadne nízkej ponuky povinný vykonať, je identifikovať mimoriadne nízku ponuku. Zákon o verejnom obstarávaní uvedené identifikuje tak, že „ponuka sa javí ako mimoriadne nízka“, smernica 2014/24/EÚ tak, že „sa zdá, že ponuka je neobvykle nízka.“ Citovaná judikatúra v tejto súvislosti hovorí o povinnosti verejného obstarávateľa identifikovať „podozrivé ponuky“, resp. o „podozrení, že ponuka je neobvykle nízka“, príp. „spoľahlivosť ponuky je a priori pochybná.“*

84. *Konkrétnejšie judikatúra uvádza, že v prvej fáze má verejný obstarávateľ posúdiť, či „sa zdá“, že cena alebo náklady navrhované v ponuke majú neobvykle nízku cenu, tzn. vykonať prima facie posúdenie, v rámci ktorého má verejný obstarávateľ posúdiť „či predložené ponuky obsahujú náznak, že by mohli mať neobvykle nízku cenu“, čo judikatúra súčasne označuje za „kontrolu založenú na zdaní.“*

85. *V súvislosti s touto prvou fázou judikatúra uvádza, že prináleží verejným obstarávateľom, aby „určili spôsob výpočtu prahu neobvyklosti,“ a že „rozdiel oproti ostatným predloženým ponukám je síce v niektorých prípadoch užitočný na zistenie neobvyklosti, nemôže však predstavovať jediné kritérium, ktoré v tejto súvislosti použije verejný obstarávateľ.“ Pre túto prvú fázu je podľa judikatúry charakteristické, že „verejní obstarávatelia sú v prípade podozrenia, že ponuka má neobvykle nízku povahu, povinní overiť, či tak tomu naozaj je, s prihliadnutím na všetky relevantné skutočnosti verejného obstarávania a súťažných podkladov bez toho, aby v tejto súvislosti na to mala vplyv nemožnosť uplatniť kritériá stanovené na tento účel vnútroštátnou právnou úpravou alebo počet predložených ponúk.“*

Vzhľadom na to, že kontrolovaný ponuku úspešného uchádzača neidentifikoval ako mimoriadne nízku, resp. jeho ponuka sa mu nejavila ako mimoriadne nízka, nebol ani povinný uplatniť postup podľa ustanovenia § 53 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní.

60. Uvedené konštatovanie úradu potvrdzuje aj rozhodnutie Rady úradu č. [9374-9000/2021](#), kde sa v bode 188 uvádza, cit.: „*Vo vzťahu k výkladovému stanovisku úradu č. 2/2013, z ktorého úrad odvodzuje: „A contrario z uvedeného vyplýva, že ak kontrolovaný chce vysloviť záver, že určitá ponuka sa mu nejaví ako mimoriadne nízka, musí to náležite odôvodniť, aby tento úkon bol preskúmateľný.“, rada poukazuje na celý kontext úradom citovanej časti výkladového stanoviska: „Z rozhodovacej praxe úradu a taktiež súdov vyplynula v súvislosti s princípom transparentnosti potreba odôvodnenia, z akých dôvodov považuje komisia ponuku, resp. jej časti, ktoré sú pre cenu ponuky podstatné za mimoriadne nízku. Komisia verejného obstarávateľa/obstarávateľa by mala jednoznačne deklarovať dôvody, pre ktoré predmetnú ponuku považuje za mimoriadne nízku. Komisia musí v požiadavke o vysvetlenie mimoriadne nízkej ponuky venovať náležitú pozornosť a neprístupovať k tomuto inštitútu len formálne. Postup komisie pri požiadaní uchádzača o vysvetlenie mimoriadne nízkej ponuky musí byť preskúmateľný s ohľadom na správnosť a zákonnosť. Relevantné odôvodnenie mimoriadne nízkej ponuky uchádzačom môže byť podané len vtedy, ak sú mu známe konkrétne pochybnosti, resp. dôvody, ktoré viedli komisiu verejného obstarávateľa/obstarávateľa k záveru, že ponuka, resp. jej časť je mimoriadne nízka. Uviesť len citáciu ustanovenia § 42 ods. 3 zákona o verejnom obstarávaní nepostačuje a nenahrádza dostatočne formulovanú požiadavku o vysvetlenie mimoriadne nízkej ponuky, ktorá by mala byť podrobná a konkrétna, a to aj v kontexte obligatórnej účasti odborníkov v komisii na hodnotenie ponúk. K otázke koncipovania požiadavky podľa § 42 ods. 3 zákona o verejnom obstarávaní je teda potrebné konštatovať, že táto musí byť koncipovaná tak, aby bolo možné preskúmateľne preveriť odôvodnenie uchádzača k mimoriadne nízkej ponuke.“ Z predmetného vyplýva, že výkladové stanovisko*

akcentuje potrebu riadneho odôvodnenia záveru komisie o tom, že určitá ponuka je mimoriadne nízka a potrebu prenesenia tohto zdôvodnenia komisie do žiadosti o vysvetlenie mimoriadne nízkej ponuky adresovanej uchádzačovi, pretože bez poznania týchto dôvodov uchádzač nie je schopný poskytnúť komisii relevantné vysvetlenie mimoriadne nízkej ponuky, a teda ani nie je schopný preukázať reálnosť svojej ponuky z pohľadu tých aspektov, ktoré komisia považuje za podstatné. Podľa rady však z citovaného výkladového stanoviska nevyplýva záver konštatovaný úradom o povinnosti kontrolovaného „náležite odôvodniť“ svoj záver, ak chce vysloviť, že určitá ponuka sa mu nejaví ako mimoriadne nízka (teda svoj záver o tom, že uchádzača nie je potrebné požiadať o vysvetlenie mimoriadne nízkej ponuky). V neposlednom rade tiež rada dodáva, že požiadavka „náležite odôvodniť“ záver komisie, že ponuka sa nejaví ako mimoriadne nízka, môže byť v praxi ťažko realizovateľná. Napríklad v prípade zákazky na uskutočnenie stavebných prác pozostávajúcich z výkazu výmer obsahujúceho nezriedka stovky či tisíce položiek by požiadavka „náležitého odôvodnenia“ zákonite musela viesť k potrebe odôvodniť a preukázať zo strany komisie reálnosť ocenenia každej jednej položky predmetu zákazky v ponuke úspešného uchádzača. Ak by totiž komisia neodôvodnila reálnosť ceny každej jednej položky predmetu zákazky (a to preukázateľným spôsobom), bol by jej záver o tom, že ponuka sa nejaví ako mimoriadne nízka, vždy napadnuteľný ako nedostatočne, resp. nenáležite odôvodnený.“

61. Z vyššie uvedeného rozhodnutia Rady úradu a rozhodnutia Predsedu úradu vyplýva, že v prípade, ak kontrolovaný nepovažoval predloženú ponuku za mimoriadne nízku, nemusel aplikovať inštitút vysvetlenia mimoriadne nízkej ponuky a zároveň ani nemusel svoj záver náležite odôvodňovať, nakoľko mu táto povinnosť nevyplýva zo zákona o verejnom obstarávaní.
62. Na základe vyššie uvedených skutočností úrad uvádza, že **v postupe kontrolovaného pri vyhodnocovaní ponuky úspešného uchádzača nezistil porušenie zákona o verejnom obstarávaní, na ktoré poukazuje navrhovateľ a ktoré by mohlo ovplyvniť výsledok verejného obstarávania.** Z uvedeného dôvodu považuje úrad námietky navrhovateľa aj v tejto časti **za neopodstatnené.**
63. Podľa § 175 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní, ak **úrad v námietkovom konaní nezistí porušenie tohto zákona**, na ktoré poukazuje navrhovateľ v podaných námietkach a ktoré by mohlo ovplyvniť výsledok verejného obstarávania a úrad nepostupoval podľa odseku 2, **námietky zamietne.**
64. Na základe uvedených skutočností bolo potrebné rozhodnúť tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Kaucia

65. Podľa § 172 ods. 5 zákona o verejnom obstarávaní kaucia vo výške podľa odsekov 2 až 4 je príjmom štátneho rozpočtu dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia úradu, ktorým boli námietky v celom rozsahu zamietnuté, alebo dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia úradu o zastavení konania podľa § 174 ods. 1 písm. p) zákona o verejnom obstarávaní. Kaucia sa vo výške 50 % z výšky kaucie podľa odsekov 2 až 4 stáva príjmom štátneho rozpočtu dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia úradu o zastavení konania podľa § 174 ods. 1 písm. d) zákona o verejnom obstarávaní. Úrad vráti navrhovateľovi kauciu alebo jej časť, ktorá sa nestala príjmom štátneho rozpočtu, do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia.

66. V súlade s predmetným ustanovením a výrokom tohto rozhodnutia sa kaucia zložená navrhovateľom vo výške určenej podľa § 172 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní (2 192,61 EUR) stáva príjmom štátneho rozpočtu dňom nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia. Ostatnú časť kaucie, ktorá bola navrhovateľom zložená nad zákonom stanovenú výšku kaucie podľa ustanovenia § 172 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní (0,39 EUR), úrad vráti navrhovateľovi do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e:

Podľa § 175 ods. 11 zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov proti tomuto rozhodnutiu úradu nie je možné podať riadny opravný prostriedok. Podľa § 52 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov v spojení s § 185 ods. 2 zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je toto rozhodnutie právoplatné dňom doručenia účastníkom konania a vykonateľné uplynutím lehoty na plnenie. Podľa § 175 ods. 11 druhá veta zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov rozhodnutie v námietkovom konaní je preskúmateľné súdom, pričom žaloba musí byť podaná do 30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia.

(elektronický podpis)
JUDr. Štefan Halický
generálny riaditeľ sekcie dohľadu

Rozhodnutie sa doručí:

1. **XX** - navrhovateľ
2. **obec Jakubov**, Hlavná ulica 191/70, 900 63 Jakubov, IČO: 00 304 816 - kontrolovaný